

Skolotaja meita skaistā Luīzija un jaunais māzītais Franzijs.

Original stāsts is jaunatēem laikiem no
A. Bilinska.

„Mūšchigi tava, — tava uš wīseem laikeem,“ tad gan wehl bija
diwas firdis, bet weena puffteschana, diwas mutes bet weens garšch,
šalds škuhpsts, diwas galwas, bet weenas domas, diwas dīwehseles,
bet weenas juhtas, diwi azu pahri, bet weens skateens un tšchetras
kahjas, bet weens gabjeens. —

Abi jaunee laudis jutās koti laimīgi. —

5559 apst.

V...

No...

0309106449 ✓

L. V. B.

ln. 837.

(28)

Skolotāja meita skaistā Lūzija un jaunais mahzītājs

A
4426

franzis.

Original stahsts is jaunakeem laikeem no
K. Zilinska.

Satur s.

- 1 nodalā Zehju pilsparkā
- 2 " Schirtees, af, schirtees ir gruht.
- 3 " Pasaules gifts.
- 4 " Pasaules gifts sekas.
- 5 " Wehl weenu reisi.

Uygahdajis Zahnis Kowifars
Nigā Wezā Kumpmuischas eelā № 25 a

Zirzens

1953

Drufajis J. J. Dpeltis Leepajā,
Suvorova eelā Nr. 17.

Zehju pilsparkā.

I nodala.

Bija jauta, mihliga pehžpusdeena, julija mehnešča ņah-
fumā, tapehž nu ari labee zehšneeki, ņas ween pašpehja, un
fureem laiks atņahwa, ušmeleja ņahdu ehnainu weetu, ņem ku-
pulu ņareem waj ari ņahdu dahra stuhriti, tur atpuhstees no
ņaweem deenas darbeem un eeelpot ņwaigu gaišu.

Daschi pagahjās ari tahlafi, t. i. no pilšehtas laukā un
ušmeleja ņahdu jautu weetu ņahdu patihšanu stuhriti un tad
tur ņahdu laizinu paņavejās, no dabas mahmulinas jaunus
špehkus eeguhdami. Tomehr wišjaukala atšpirdšinasčanās weeta
ir un paleel Zehju pils parks, ar ņaweem wezlaitu muhreem,
ņenlaitu pils drupam ar ņaweem dabas jautumeem, diškeem,
glihtajeem zelineem; un ņalajeem lautumeem. Te wišs burwigs,
wišs peewilzigs, un beidsot — wišs neaišmirštams. Tapehž naw
nemaš jabrihnās, ņa daudž laudis to ušmeklē un tur ņahdus
brihškus, pat štundas pawada.

Šhini parkā nu eeraugam ari ņahdu, apmehram 16 gadus
wezu, koti šķaištu jaunawu paštaigajotees. Winas tehws ņenafi
školotajs ņahdā Widemes draudžē, bija, ņahdus gadus atpaņak,
winu, atstahdams ņawai ņeewai Annai un weenigai meitai
Luzijai tišdaudž mantibas, ņa wina atraitne pašpehja eeguht,
ahrpus Zehju pilšehtas, ņahdu glihtu mahjīnu ar paleelu augtu
un ņaknu dahršīnu.

Winām nu gan nebija neņahdas roščainas deenas, tomehr
mahtes un meitas lihtens bija daudž weeglaks un paņešamaks
neņā daudž zitu, mirušču školotaju atraitnu un bahriņu, fureem
un kurām daudži, tautas druwās darbīneeki, neatstahji' un
neatstahja, zitu neko, ņa truhkumu, raišes un šķumjas.— Tapehž

nu ari atraitnei, Annai, bija eespehjamš ſawu mihtoto azuraugu ſawu weenigo behrnu, ſuhtit ſkolā, pat kaħdā Riġas meitenu ġimnaſijā — kuru Luġija zereja, peħš pahriš, ġadeem, tā ſkolo-
tāja atſtaht — Bet ſchim briħſcham nu wina pawadija ſawas
briħwdeenas pee ſawas mihtotas mahtes, Beħſiš, un kura tā
jau augſchā minetiš, nu paſtaigajās pa debeſchigo piłš partu,
daudš reiſeš ſawas ſkaištās azis pawerſdama uš wezajeem bruni-
neeku muħreem, kuri ſawā laiķā bija ſpiħtejuſchi tił daudſi
eenaidneekeem un tił daudš peeredſejuſchi. Ja gan, tē ſenat
ſkaneja piłšwakneeku taures un te ſchwadſeja brunineeku brunas
un kara ſauzeeni triħġinaja ġoiſu, bet no ta wiſa neķā. Dſiłch
kluſums walda muħroš dſiłch partā un dſitič wina aptahrinē.
Tomeħr zilwekš te juħtās tā kaħdā ſweħtniġā, un newiłchus
rotas ſaleeķās kopā, tā uš kluſu luhġumu, kaš atrodās firdeš pamatos

Ari Luġijai bija rotas ſalitufchās kopā, bet par to wina
domaja un kaš gan winas jauno firdeš tuſtinaja, kaš gan to
war pateiķt. Bet driħš wina ſaſuſteġās. Winas azis raudſijas
zeeſchaki uš weķās piłš drupam un atleekam; jo iš tahm paſu-
ſteġās kaħda ehna pee tam eegrabeġās daſchi maſati afmeni ſem
kaħda zilweķa kaħjam. — Aħa, tur jau ari parahġijās kaħda
jauna wiħra tehłš, ar ſtudenta ġepuriti ġalwā.

Ja gan, taš bija ſtudentš, Franziš.

Kaħda paturiga ſaimineeka deħłš Wiđſemē, N. paġaſtā. —
Schis nu ſkaiſto Luġiju eeraudſijis ſarahwās. — Wiņch gan
Terbatā un ġitur bija daudš jaunawas redſeġis, ſtarp tahm ari
daſchās ſkaiſtuleš, bet tahdu tā ſcho, wiņch weħl neķad nebija
ſaſtapiš un kura, te partā ſalā uſwalkā terpuſeēš iſſkatiġās kaħdai
nahrai liħdſiġa. Un nu winu azis pirmo reiſi ſaredſeġās, tad
abu, waigi noſarka.

Ari Luġijas firdeš eeſaħta puſtēt atrahki, kaħ ta ſcho
daiķo jaunekli uſſkatiġa. Bet laġ jaunais wiħrš winas pohſteigumu
nepamanitu, tad wina apġreeſās aptahr, aiġġahja liħdš kaħdu
ſoli diħķa malā, un atlaiķdās uš tā, ſkatiķdamās uħdeni. Kurā
neleekas ſiwtiņas paſchawas uš augſchu un eekriſdamas atpaķal
uħdeni ſazeħla riņķojoſchus wilniſchus, kameħr ſtudentš, Franziš
paġahja tai wairaf reiſeš ġarom. Reiſem iſliħtās itin ka taš

gribetu jaunawas preelšchā apstahtees, un eesahkt ar winas runat; bet tas nenotifa, waj nu tam truhla duhschas, jeh ari pee tam wajadsiga isweiziba un šapraschana. Šaulite pa tam taišijās uš noreeteschanu un maia krehšliba eeweesās flusajā parkā. Luzija uszehlās no šola un gahja leegeem šokeem uš parka isejas puši, kamehr jaunais students eenehma winas weetu uš šola. „Bet kas ias?“ winsch murminaja.

„Jauns šaulšargš, ha, un wehl no šala fihda. Pateefi, winsch peeder tai nupat aisejoschaj nahrai. Li laimes brihdīs laimes stunda tagad man ir eemešlis rokā, winai tuwotees. Warbuht eeguhschu winas filtu, filtu palbees.“ Un mineto daiftu zeešhaki rokā šakampis, winsch šibenahtri tai dewās pakal.

„Aha, tur wina eet pasteigšchos, buhschu tuhlin klahť“

To šazijis, winsch paahtrinaja šawus šokus. Bet Luziju šajneedšis, winsch pagahja tai kahdus šokus garam, un tad ahtri apgreejdamees aplahri dšili palozidamees pašneeesa tai pašaudeto daiftu, kustinatu balši šazidams:

„Jaunkundse man ir tā besgaligā laime apšlauschomais gods, jums šcho no jums parkā aišmirsto leetinu, pašneegt.“

„Širšnigi pateizos, mans lungs“ pahr jaunawas roščainajam luhpinam gahja. „Šemu un paleeku juhsu pateizigā parahdneeze.

Li, un šchee wahrđini riteja kā šudrabšlanšch štrautinsch un winas maigā balšs škaneja kā lakstigalas pogošchana. Turpreti Franzis eerunajas:

„Jauakundse, waj drihštu juhs kahdu gabaliu pawadit. Justos loti laimigs, waredams ar jums kahdus azumirkšus buht kopā un kahdus wahrđinus parunatees?“

To šazijis winsch pašlatijās uš zela puši, itin ka gribedams papehtit pa kahdu taku buhtu wislabaki eet. Bet kad tas pagreesa šawu galwu, atpakal tad jaunā škaistule bija pašuduse. — Šan winsch šlatijās uš weenu un otru puši, bet škaistā Luzija bija eekrituši kā atā.

Šchis nezeretais apstahklis apmulšinaja jauno wihru pawišam. Teologijas students buhdams, winsch mahneem un špo-

teem gan netizeja, bet schoreif tam usnahza tà kà schaubas. Un winsch kluju balfi murminaja.

„Waj wina nebija tìfai kahda nahra, jeb ari kahda buhte ij debes augstumeem. Ja ta buhtu kahda mirstigaja, tad tatschu winai wjadsetu buht te. Semè wina tatschu newareja eelihst!“

Un winsch prahtoja gan schà, gan tà, tomehr skaidribà kà netifa, tà netifa. —

Kahdu brihtinu wehl nogaidijis, winsch aisgahja behdige sawàs mahjàs, jeb labati sakot, pee sawa tehwa radineefa, kas te Behhis dshwoja un tirgojàs ar pahrtikas weelam.

Bet kad tas, pehz eeбайдитам wafarinam nolikas gulèt tad wiau schis brihnischkigais atgadijums jo wairak nodarbinaja, un no wina azim behdja ilgu laiku meegs.

2. nobaka.

Schirtees, at schirtees ir gruht!

Otrà deenà Franzis aisgahja jau laikus us augschà mineto parku, zeredams tur atrast sinamo jaunawu, jeb ari peedshwot kahdu jaunu brihnumu.

Kuplo koku lapas, schuschinaja tapat kà wakar, muhru drupas issstatijàs tahdas paschas kà wakar, un dihku siwtinas sehlejàs tapat kà wakar, bet jaunà skaitule tur nebija. —

Franzis nosehdàs us to paschu foli, us kura wakar Luzija bija sehdejuši, — un winsch sehdeja un sehdeja un domaja un domaja, kamehr wina skaisià galwa bija noleekufees us kruhtim.

Beidsot wina zepurite paslihdeja druzgin us preekchu, kahds to bija aistahris un pastumis. Winsch pastatijàs atpakat un ai, — ail — jauna skaitule stahweja tam ais muguras, schelmimeem waitsteem un saldeem smaideem ap mihligajam roschu luhpinam.

Franzis uslehza kahjàs. „Sweits, jaunkundse,“ tas Luzijai, roku sneegdams, eesauzàs, „kur juhš palikat wakar? Es pateefi juhju behl ejmu sehrojees.“

Turpreti Luzija smehjās un smehjās, nošarkuši lihbi pat aušim, paškaidrodama, ka šchi taitšchu turpat esot stašwejuši pee šakā, kuplā krukma, tikai šawu šako šaulšargu šchi esot turejuši preešch azim, un tā tad wišs bijis šalsch, krukms, tā ari šchi pati.

„Peedodat,“ Franzis eerunajās, tas gan buhs pateesiba, bet šchodeen juhs man wairs neišbehgfat, jo tagad juhs wairs neefat šaka, bet gaišchfila:

„Es jau ari watar negribeju no jums pašust; gribeju labpraht un ar preeku peenemt juhsu laipno peedahwajumu, bet Juhs palikat tahdi šawadi, peedošchānu, tahdi ehrnigi un tad eegahjat atkal parfā!

„Un waj es šchodeen juhs drihtstu pawadit uš mahjam?“ Franzis jautaja.

„Kas tā nu wairs jautās?“ Luzija eesauzās.

„Rahtai un parahdāt man tur tos wezos muhrus un pašahstat man par wineem kaut ko; wehsture runa tikai tahdu šausu walodu.“

„Dabpraht, mana jaunfundsje,“ labpraht juhs pawadišchu šchinos senlaidu teopustos; bet waj es jums par teem warešchu dot kahdus nekahdus paškaidrojumus, negribu tizēt, tomehr mehgināšchu.

Un nu wini pašuda wezajos pils muhros, pee tam Franzis šawai škaistulei dewa kahdus nekahdus paškaidrojumus, ka Žehsu pils šawā laitā daudj behdas un kara breesmas peeredšejusi, un peedšihwojuši, un tā 1700 gadā to eenehmuschi šakšchi, tad atkal 1701. g. eegahja tani šweedru karalis, Karlis XII. Bet tad atkal divi gadus wehlafi t. i. 1703. g. tika Žehfis eenemtas no freeweem un pawišam ispostitas, un ka pehž tam šchos šadragatos muhrus neefot neweens wairs ušlabojis, un peelopis.

Luzija klaufijās uš šawa pawadona wahrdeem ar leelu ušmanību un šinkahribu un brihšchi pehž brihšcheem aifriteja, bet wineem tee islikās tā azumirkli, tā šekundes, ja daudj, tā minutes. — Un tā tas jau un reiž eet pašaulē ar jaunam širdim furas mišlejas, un tō tas nu ari gahja ar šchihm širdim, un tā tas ees kamehr pašauļe pašahwēs, un — at, — wira jau

pastahwès wehl ilgi jo ilgi.

Un kad Franzis bija Luzijai atklahjis sawu mihlestibu un schi tam atbildejusi ar „ja“, ar klušu, kaunigu „ja“ kura prebitats šlan:

„Muhshigi tawa, — tawa us wiseem laikeem,“ tad gan wehl bija diwas firdis, bet weena pufsteschana, diwas mutes bet weens garšch, šalds škuhpsis, diwas galwas, bet weenas domas, diwas dwehseles, bet weenas juhtas, diwi azu pahri, bet weens skateens un tšcherras kahjas, bet weens gahjeens. —

Abi jaunee laudis jutàs loti laimigi. —

Franzis pawadija sawu štaisto lihgarwinu lihbj pat winas mahtes naminam, un kad mahte, tam, neleedja, jaunajam wihram, sawu meitu apmeklèt, tad winu laime bija leela.

Wini ari nebuhst neslehpa mahtei sawu mihlestibu, sawas jaukàs, roščainas zeribas us nahkotni un ka schee no firds wehlotees, rei šaweentees us wiseem laikeem, pee tam mahte daudj reises peesihmeja: „Ušmanatees behrni, ka jums nepahrskreem kafis pahr zetu. — Mahzaites tiluschu un luhbjat Deewu ka wiš iseet par labu.“ —

Turklaht wina tureja ari sawas azis atwehrtas un bij nomodà par sawas weenigas meitas godu un labo slawu. Tikai winas pašchas klahubuhne un pawadibà, Luzija un Franzis drihksteja šatikees un sinamà parkà ušturetees, kas gan schee jaunajeem gluschu nebija pa prahtam, jo tee nu jutàs tà ka aprobešchoti sawà watà, bet to tur wareja darit, — tam tà wajadscha buht.

Bet zil nu gan ar ilgi schihs laimes deenas pastahweja; jo drih ween atbrauga Frantscha tehws sawam dehlam palak, zaur to nu schkirščanàs deena bija neuwehrščami klaht.

Tomehr Franzis newareja nozeestees, neaišwedis ari sawu tehwu us sinamo mahjini, kur auga un plauka wina dšihwes muhšcha zeribas stahds, Luzija, un to ari norahdijis sawam tehwan, kuršč, — lai gan weenkahršč jemneezinšč, tomehr gaisčham azim un gaisču prahtu, lai gan no darba šaspeestam, zeetam rofam, tomehr mihkstu, labu wehligu firdi, lai gan grum-

bainu, no šaules nodedfinatu šēju, tomehr mihligu dwehšeli, — nu ari dabutu papreezatees par šcho mihligo šlaisfo behrnu, par šawa dehla ziribas šwaigsniti, — un winsch ari preezajas, šewišchi jau tabehš ween, ka wina dehla lihgwina nebija no nekahdas aughtas kahrtas bet weenfahrscha štolotaja meita, kuras tehws tatschu ari bija kauls no wina kaulcem un meesa no wina meesās, un ta tad wiši peederešhot pee latwju zelma, ka jaunas špehzigas, šmuidras arwases, tā dehls ša nahkoscha wedekla, tapehž lai nebrihnamees, ka winsch Luziju wairaf reišes apkampa un nobuščoja, maigu balši šazidams:

„Mana šelta meitina, mans mihlais behrnin, lai tas škungu škungš tewim palihdš panahšt wišu to, šo tu wehleeš. Un lai Deews dod, ka wišas leetas išeet par labu, tew un manam dehlam.

Un šchis weenfahrschais šemes ruhšis bija gašdajis un ruhpejees par šawu dehlu tiktahl, ka tas bija eektuwis Terbatas augštškolā, un kuru nu Franziš zereja, drihsakā laikā atstahl, ša Deewwahrdu mahzibas kandidats, un tad eenemt šawu tautas brahlu widū, zeenigu šahwofli. Un tagad, ari šawa dehla mihleštibas šinā, uš Luziju, winsch parahdija šawu gaischo prahtu un nebuht nepretojās, šawa dehla pahragrajam šolim.

Bet šad šcho jauna lauschu šchkiršchanās štundina atnahža un Luzijai šahfa ritēt laištas ašaras pahr koshajeem waigeem, tad winsch to šawās rokās eeslehdšis, kustinatu, trihžošchu balši šazija:

„Šabais behrnin, raudi ween raudi, — muhju dšihwes želšch newar bej ašaram buht, bet winsch ar ir wišgaram nokaišits ar žeribas pušem tizibas rošem un mihleštibas šwaigsnem.“

To šazijis, winsch šatwehra šawa dehla Franšscha roku un eelifa tani Luzijas maigo roziku šazidams:

„Šchis šchkiršchanās brihdis lai nu ir ari juhšu šaderinašchanās štunda, Deewa un žilweku preekšchā.“ Bet nu Franziš un Luzija nokrita uš zekeem, luhgdamees:

„Šwehri muhs tehws!“

Un winsch toš šwehtija šazidams: „Deewa šchehlīga rofa

lai juhs wada wiſu zauru muhschu. Deews tas klungs lai jums leef daudj preeku un laimes peedsihwot un lai ir jums orweenu ſchehligs un paſarga juhsu firdis un dwehſeles wiſos laitos, ſcheit laizigi un tur muhschigi.“

Ari pahr Luzijas mahtes, Annas, waigeem riteja lihdsjuhtibas un preeka aſaras, un wina newareja deesgan iſbrihnitees par ſchi weenkahrſchà wihra firnigajeem, apſinigajeem wahrdeem un ſlaweja ſawà firdi Deewu, kas winai un winas meitai lizis ſcho ſtundu peedsihwot.

Un kas nu notifa, war fatris peedomàt flaht:

Silti rolas ſpeedeeni, garas butſchinas un ſchehluma aſaras.

Un muhscham paleef ſpehka tas wahrds:

Schirtees, af, ſchirtees ir grucht!

3. nodala.

Baſaules gifts.

No ſchi laika bija jau wairaf nekà diwi gadi nogrimuſchi muhschibas juhrà.

Pa ſcho laiku Luzija bija nolikuſi, Rigà, mahſſkolotajas ekſameni un taiſijas peenemt lahdu weetu.

Bet Franzis bija dabujis mahzitaja weetu N. draudſe.

Mi, un kas tee bija par wareneem ſpredikeem, par jaukeem wahrdegem, kas pluhda pahr wina luhpam. Laudis pluhda no wiſàm malàm kopà, klaufitees ſpehzigos Deewa wahrduſ, muhschigàs pateesibas un mihleſtibas leezineefus. Mi, un ka draudſe preezajàs par ſawu ganu, par ſcho ſpehzigo Kristus wihna kalna ſtrahdneefu.

Un nu gan katrs no mums waretu ſazit, ka nu ari Luzijoi uſplauks paſtahwiga laime, jo jaunà mahzitajà ſwehts peenahkums nu ir, weſt ſawu ſkaisto lihgawinu ſawàs ſehinàs, kà ſwehrejis, kà ſolijees un apleezinajis neſkaitamàs wehſtulès, kuras tas, pa deesgan garo ſtarplaidu, Luzijai, bija ſuhtijis. — Bet tas wiſs wehl nebuht nenotifa.

Litās. ka jaunajs mahzitajs eesahť wezafam, pagahjušam leetam, statitees pahri un palikt pret winam weenaldšigs, bet ka wina rofa isšteptos pehz kahdam jaunam un labatam mantam.

At, un tā ari bija. Sem wina mihlestibas rosem uš Luziju, lošahaja nahwiga ischuhfka, kuru winsch nepamanija. Un ta wina šadschla un eelaida šawu gifti wina firdi un dwehsele. Un schai gistei ir wahrds:

godkahriba, mantkahriba un lepna dšhwe.

Kahda baroneše, wahrda Rosamunde, bija metusi šawas azis uš brascho, šlaisto wihru. Gan jau gados, tomehr baroneše, tahda pašausa un laulaina, tomehr muišchneeze, gan tahda pašliwa, tomehr bagata. Puhrā šlaidras naudas ween 40, 000 rubfi.

Bet uš kahda zela un kahdos apstahklos Franzis ar to bija eepasinees, mehš nesinam, bet to gan sinam, ka jaunais mahzitajs tai šewi pahrdewās, un tam nebija deesgan špehka godkahribai un mantkahribai pretim turetees, nebija deesgan energijas, scheem pašaulēs elkeem preti stahtees, lai gan laudim winsch pret teem špredikoja. Wes tam winsch bija ari allis pret šewi, pašchu, kad Rosamunde tam usmahzās ar šawu mihlestibu, nepahrlikdams un neapdomadams kahdas kaunas un breešmigas šekas, schahdai laulibai, waretu buht, bet šneedša tai rofu un šaderinajas ar to wišā klusibā, par to baroneše atwehra tam tuhlin šawu bagatigo matu. Gan Franzim, eesahkumā, eewešās fruhťis tā kā bailes, domajot, ka zaur schahdu rihzibu schis padarišchot Luzijai bešgaligas šahpes, bešgaligas behdas, lausdams šawu šwehrestibu, lausdams šawu wahrdu; bet winsch jau nu bija šazijis a, un nu bija šasaka ari b.

Un, at, kamehr Franzis dšehra weenu malzinu pehz otra is augšchā mineto elku gifts bikera, kura šaturs tam islitās buht til šalds, til gahrds, itkmehr Luzija zereja par walti uš laimigo deenu un stundu, kurā ta šaweenoschotees, uš wišsem laikeem, ar šawu draugu, šawu lihgawaini, Franzi. Par walti wina gaidija uš wina wehštulēm, kuras beidsamā laikā bija ispalikuschas. Un wina gaidija un gaidija, kamehr beidsot weena tatschu atnahza,

ar ņekojŃa ņatura:

Luzijas jaunkundņel

Daru ņums padewigi ņinamu, ņa muņņu ņeki nu wairņ kopā neees; jo es esmu ņalaulajees ar baroneņi Noņamund von Bundul.

Luhdsu aiņmirņtat wiņu, ņas ņtarp mums ņenat bijs. Aiņmirņtat ņeņņu piis parku un aiņmirņtat ari mani. — Rowehlu ņums wiņu labu, turklaht preezigu un lainigu nahkotni.

15. augustā

Augņtzeenibā

18 . . .

Franziņ

Kad debes buhtu pahr Luzijas galwu pahrplihņis un ņeme apalņă winas ņahjam atwehrusees, tad tas nebuhtu winas jaunajai zeredamai ņirdij taħds treezeens bijs, ņa ņăihņ wehņtules ihņais, bet muņņăigi garais ņaturs. Wina tiko paņpehja eesauktees:

„Mammin, wiņņ pagalam!“

Tad wina eekrita ņawas mahtes roĆās. Winas roņău luhpas nobahleja un ņaņpeedās zeeņăi kopā. Winas ņahrtee wai-
dņini palika dņelteni un azis aiņwehrās. — Luzija bija —
nogiħbuņi. — Bet kad wina atkal daudņ maņ atņăirga, tad —
tad 'nahza, ņadragatai ņirdij palihgā, leelā debes dahwana, —
aņaras, kurās nu wina remdejās un weldņejās; — Ak, nu winai
tatņău bija wehl kaut ņas paņaulē palizis, kaut ņas augņtņ un
zeħls un ta bija mahtes ņirdņ, pee kuras ta mekleja meeru un
ari — atrada, ņif nu tas wahņău pilnai ņirdij bija eespehjamņ.
Bet ari ņăi meera oņta winai tika driħņ ween iņpostita. Winas
mahte, Anna, jaw ņen ņlimoja ar ņahdu neidņeedinamu kruħņău
ņaiti, kura, zaur peħdejeem, ņahpigajeem notikumeem peeneħmās
leelumā un, — beidņot, kad gulbji un dņehrwes laidās uņ ņil-
tām ņemēm un no lokeem nodņeltejuņăās lapinas bira un puņņ
beidja ņeedēt, tad, — tad ari winas dwehņele aiņludinajās uņ
tureen, kur meers walda, kur bahrgais behdu ņemels wairņ
newar peekluht, bet kur muņņăigais pawajars ņmaida. —

Luzijas ņehras nu bija diwkaħrtigas. Drougņ pagalam

un mahte beigta! —

At, un tà wina rotaja un pušchoja šawas mihtās mahminas šchauru gultinu, — šahrta, kamehr tas wehl bija wirs jemes. Lifs, ka wina tant eelika wišu to, kas winas širdi šawā laikā bija preezinajis un laimojis, šawu pirmo mihlestibu, bet ari šawus beslaikā šawihkušos zeribas seedus.

Un lai gan mihtotās mahtes mute bija šlehgušees uš wišeem laikeem, tomehr Luzija runaja wehl weenmehr ar šawu mahminu, itin tà ta wehl buhtu dšihwa, šarp zitu šazidama:

„Mahmin, tew gau ir šchaura un zeeta gultina, bet tewi jau nu wairs nešas nešpeesch.“

Tad atkal: „Nem wehl lihdsi no manis šchihš neašmirštelites; winas bija man reiš tik mihtas, tik mihtas, bet tagad, — tagad“ — — — un ašaras aišrahwa winas walodu.

Un tà wina palika pee šawas mahtes šahrta, deenām un naftim, kamehr tas nebija eeguldits jemes mahtes klehpi.“—

4 nodaka.

Pajaules gifts šekas.

Kad mahte, Anna, bija paglabata, tad Luzija, tà weenigā mantinceze, pahrdewa šawu mahjinu un wišu to, kas tai iškilās newajadsigs, un tad aišzeloja uš Rigu un peenehma tur kašdu weetu par mahškolotaju, atšahdama šawu šahpju un škumju leelad datu Beššis.

Bet tà nu klahjās Franzim, šchim bagatajam Deewa kalpam? At, pee wina peepildijās Kristus wahrdi: „Neweens newar diweem lungeem kalpot.“

Šanais mahžitajs mihleja naudu wairak, nekā šawu amatu, mihleja lepnu dšihwi wairak, nekā šawu draudši.

Wina šprediki palika arweenu šeklati un weenalbšigati. Ari šawus wezalus wišch aišmirša pawišam, lai gan tee winu školot, bija atdemušchi wišu šawu padominu un tad — beidšot — eekritušchi gruhtos parados, — iškhlati un iškitti ij

mahjäm, tà kà wineem nu bija japaleef par weenfahrscheem algadscheem, ja negribeja mirt badd. Gesahfumä gan dehls bija atshuhtijis pa rubulam, bet tad, wehlati, mantas kahriba bija sagrahbuji un apreibinajusi wina firdi, tad ari schis neezigais pabalsts ispalika. Weidsot wineem peenahza wezums un lihds ar to ari nespehks, un pa datai ari — bads. Tad pehz wezais tehws, kahda deenä uf sawu otru pusi fazija:

„Waj dsirdi maht', eesim tatschu pee Frantscha; nesin kà ar to naudas atshuhtischanu tur ir?

Warbuht kà nauda eet mums pasuschana. — Gesim, mahi' — warbuht kà warefim tur pee wina, kà nekä patwehrtees. Te jau mums gals klahi.“ —

„Eet jau nu gan wajadschu,“ seewa Marija, atbildeja; „bet tagad jau ir tahds aufsts laiks un tahda stipra seema un zelsch uf tureen esot garfch, kad tikai nencsalitam.“

„Neekus, waj mehls tahdu seemu ween esam redsejuschi. Bijis dauds reises wehl aufstaks. Sataisimees tikai un eesim.“

Un wini gahja, pehz tif ilga laika, pee sawa dehla, R. draudses mahzitaja, lai gan laiks bija stipri aufsts un zelsch kahpains, tà kà deesgan gruhiti nahzas fultees uf pretfchu.

Zelsch bija apmehram 80 werstis garfch, tomehr wini gahja un gahja, kamehr nebija aissneeguschu sawu mehrki, R. draudses mahzitaja muifchu, kura dsihwoja wina bagatais dehls Franzis. —

Wet kahda nu gan bija wina fanemschana?

Draugs, pagreesifim labaki sawas azis uf zitu pusi, lai winas neredsetu, kà schee wezifchi tifa no sawa dehla, Frantscha kuram tee wisu sawu krahjuminu bija upurejuschi, fanemi un ujnemi.

Wispirus wini tifa eeweesti fehki, fur teem kahda decnestmeta pazeenija ar faines putru un gabalu rupjas maises. Weidsot isnahza ari pats zeenigais, wina dehls, un kahdus rubutus uf galba usflikdams, fazija:

„Tä, nu juhs warat attal eet. — Schi nauda peetiks

juhju zelum. — Barat basniztrogâ pahrgulet par nakti, bet nesaikat tur neweenam, kas juhs esai.”

Frantscha mahtei esagâs ašaras azis, par dehla negaidito zeesširdibu, jeb labati šafot: nesaunibu, tomehr wina paflušu balši eerunajâs:

„Bet mehs jau gribejâm redset ari tawu kundsi.”

„Tas ir neišpildams, wina ar jums nekad neeelaidisees.—

„Ta tad ejat ar Deewul” To šazijis, winsch ašgahja ahtreem sokeem projâm, kamehr tehws un mahte tišo nesastingo, no dehla nesaunigâs uswešchanâs un leelkundšiflâs usstahšchanâs.

Tehws panehma tikai weenu rubuli zelum; bet žiu nandu atstahja uš turpat galda.

Behjšch gaudoja un šneegi putinaja, tomehr wini laušijâs uš mahjas puši, nepahrguledami ne minetâ basniztrogâ par nakti pee kam wiau širdis plošijâs breešmigs behdu un šahpu see-mels.

Bezâ wihra luhpas bija šašpedušchâs zeeschi topâ. Wina šeja bija dšeltenšata palikuši un azis dšiki eekriušchas. Bet kas tas? — Kapehž winsch pakriht? — Ne, un nu atkal! — Gan wezenite to reišu reišem pazet, — bet winsch kluhp un kriht atkal, kamehr beidšot nolaišchas uš weeneem šahneem zekmalâ, klušu balši šazidams:

„Seewin, tumšch — tumšch, — man jamiršt — jamiršt. Šche nu buhs manam zelum gals. Ar Deewu, mana labâ, mišlâ seewina, mana wezenite. Luhko nu, kâ tu mani wari pahriwest mahjâs!

Un nu winsch eesahla elpot, dšikati un dšikati, kamehr nebija beidšees beidšamais dwašchas wilzeens. Uu nu wežâ mahmulina, mirona azis aiššpeesdama raudošchu, klušu, trihzošchu balši murminaja:

„At tu, mans mihtais Nahni, nu tawas behdas un raišes ir galâ, bet tur lai nu es paleetu! Un wina šawa ilg-gabigâ muhšcha drauga aultšos waigus glahštidama škaitija:

„Mahjâs, mahjâs šteigšimees,

Tehwa mahjâs labi klahjâs.”

Un tad atkal:

„Kad zela galā buhjin,

Tad tā isārstēti.“ u. t. pr.

Un tad švehto luhģšānu noskaidiņūsi, wehl murmināja
„Ku mans mihtais wihrin, fur lai es nu eju, nafts bruhf
wirfū. Palifšāņu pee tewis, šawa uftizigā wihrina. Un tā lai
atstahju tewi weenu šneegā, kas tu mani nekād neatstahji.“ —
Un wina nolaidās semē un galwu uš šawa wihra šahneem uš-
likuši, wina mehgināja aismigt. Un wina ari aismiga, bet uš
wišeem, wišeem laikeem un ka pa šapneem, nahwes roka atraišija
winās dwehfeli no šchihš semes zeeschānām, juhhibām un beh-
dām.

Un pat nahwē, rinkojās wehl ap winās luhpām šaldi
šmaidī, un tā šudraba krahsa pahrklahja winās meerigo šeju.
— Un tā mira šchi latwoju mahmulina, šawu dšihwes ušdewumu
ispildījuši, tā weenā, tā otrā šinā.

Un šchihš rindinas rakstidams es domaju: af, lai ari mans
gals buhtu tahds, tā winās gals. —

Kad Franzis dabuja šinu par šawu wezaku behdigo, tra-
gisto galu, tad gan winsch steidsjās turpu, pee winu atdšijuscham
meesām, un šluhpstija weenu reiši, par otru winu aufstas, stih-
wās rokas, un apghadaja teem gresnūs šahrkus un šariškoja pee-
nahkoschas behres, un tureja pee winu lopigā kapa ašgrahbjo-
šchū runu; bet ar to wišu wina nošegums, pret šaweem wezakeem
nebij deldets; tas winam bija janēs lihds muhšcha galam. Šo
weens šods nahza pehz otra un weens šiteens pehz otra. Wis-
pirms wina lautiba ar Rosamundi fon Bundul, bija neswehtiga
un bej behrneem, bej tam, pehz lahdeem 4 gadeem, wina šeewa
atstahja to šlepen, gandrihš wišu šapitalu panemdama lihdsi
un wina weetā tam atstahdama masu obligaziju, masas wehstu-
lites weidā, kuras šaturs bija šekosch:

Franzi!

Newardama ilgati panest Tawu muhku dšihwi, es aišeju
no Tewis projām uš wišeem laikeem! — Luhdsu nemellē mani,
jo es atradišchos zitā pašaulēs dalā un ne Širopā.

3 augustā.

Sveiks.

19 . .

Tas nu bija Franziņi sīteens, no kura viņš nekad neiz-
vešojās. Viņš nosīrmoja ihšā laikā. Nefas, un itin nefas
nepalika no viņa ilustijām pahri, ta weenigi viņa wezaku kaps
un Behsu pilsparks ar Luzijas maigo, skaisto, dailo tehlu, un
uļ fureeni nu viņš katru vasaru steigās un kurā, gan wehl
stahweja wezee brunneeku muhri uļ sinamā krauja un ari, dihlā
mala, wezais, pašistamais šols, bet Luzijas tur nebija. — Ari
mafās mahjinas weetā, kurā Luzija ar šawu mahti dšihwoja, —
lepojās leels nams, bet ij tā wairš winam netezeja preti neweena
Luzija. — Wišs tufsch, wišs pagahjis, wišs flus.

5. nodata.

Wehl weenu reisi.

„Wehl weenu reisi šhini dšihwošanā, es wehlos tehwo'
un mahti eerandst,“ dšeed bahra behrni. Ari Franziņi, slimajam
Franziņi, šhee wahrdi, skaneja daudj reises aušis. Bet neween
aušis ween, bet ari širdi un dwehsele, turklaht ari man, gribās
wehl reis redset, Luziju, pret kuru viņš bija tīt negehlīgi
nosēdsēes. Bet ari Luzija, kura wehl arweenu dšihwoja Riga,
tā mihlota un zeenita skolotaja, newareja wiš Franzi, šawas
jaunibas draugu, šawas pirmās mihleštibas lolojumu, tā gluschi
aišmirst. — Ari viņa, pa brihwdeenām, zeloja uļ Behsim,
pawadit sinamā pilsparkā, kahdus flusus brihtinus, nosfatidamās
uļ wezo muhru drupām, uļ dihli, šehdedama uļ wezo šolu, uļ
kura tā senal bija šehdejusi kopā, ar šawu draugu Franzi, un
bandijusi tīt laimigus azumirklus.

Un attal bija brihwdeenās, un attal viņa tur šehdeja,
dihla malā, šfatidamās uļ šimtiņu špehlešchanos un šlawfidamās
uļ putniņu dšeedašchanu. Un labu laiziņu tur šabijusi, viņa jau
gribeja dotees projam, kad kahds kungs, melnā, glihā uļwalkā

gehrbees, winai lehneem šoleem tuwobamees, šazija:

„Dabwafar, Luzijas jaunfundse!“

Luzija šarahwās, tad wina redseja šawā preefšā stahwot, šahdu pawezigu, gandrihš jau pawišam širmu lungu.

Šweizinajumu šanehmusi, tā tuhlin eejautajās:

„Ar ko man gods runat?“

„Waj tad juhs mani wairs nepasihstat?— Es esmu Franzis, juhsu zitreisejs“ — — — —

Tahlaš winšch netifa jo Luzija eejauzās; „Es juhs nepasihstul— Juhs nerunajat pateefibu.“

„Bet es tatišchu Franzis, juhsu šenakais pecluhdsejs!“

„Tas newar buht,“ Luzija azis eepchufi, nopeetnu balfi atbildeja; „ar tahdu wezu, panihfufschu wihru, kahds juhs esat, man naw nelad bijuši dariščana.“

„Melaime un breefmigs Deewa šods padarija mani beš laika wezu, un neween wezu, bet ari šlimu. Ak un te freišajā pušē, te — te naw wairs wišs šahrtibā, Luzija, es stahwu uš šawa muhšcha zela juhtim, un man neatleekās nefas wairaf, ka juhs no širds noluhgtees par padaritu netaišnibu pret jums.“

To šazijis winšch noslihdeja pee Luzijas šahjam.

„Ušzetatees,“ Luzija šauza „Ušzetatees! — Tagad es juhs pasihstu; bet jums nepeeklahjās, zaur šchahdu ahrtahrteju zerešmoniju, šawu nošegumu, pret mani, mehgināt išlabot. — Redšat tur tos šatreektos muhrus, tapat ari juhs esat manu širdi šaškaldijufchi un šadrupinajufchi. Un lai nu jums ar šcho pašlaidrojumu peeteel. — Man naw nefas wairaf jums ko šazit, ka tifat; ušzetatees, un ejat šawu zelu.“ —

Franzis ušzehlās, šamehr Luzija aišgahja uš wezo muhru puši. —

Bet Franzis — mahžitajs nogida, ka Luzija runajufi pateefigus wahrduš. Šapehž winšch ari apnehmās, wairs nemehginat, to melno plaišmu, šura šarp wineem rehgojās, peepildit un nolihdšinat. Winšch nolaidās lehnām uš ta pašcha šola, uš šura nupat Luzija bija šehdejuši, pee šam winšch uš ta eerau-

* * *

Daits rit us preekſchu, bet Franziſ — mahzitaſ jau dus
tunſchaja ſapà, furà to eegruhdà, augſchò mineta — paſaules
giſts. —

Bet Zehſu pilſparkà, pa brihwdeenam, wehl reiſu reiſem
redſama Luzija, ſehſchot us ſinamà ſola, pee dihla, furà dus
maſaiſ ſelta gredſentiaſch, lihds ar winas pirmo mihleſtibu un
winas jaunibu, — us muhſchigeem laikeem. —

Staistà Elja un brunineeks Gginhardš

jeb

Šmīšis mihlestības zihniņš no kēhdēm un
nahvēš breefmām pee altara grafcenes kroni.

Original stahsts ij Baltijas bruneneeku laiteem.

---

1. Rodaka.

Brunineeks Lotars

Kurš gan nepasiht trihs Baltijas mahmulinas: firmo
Daugavu, Gauju un Leelupi? Kurš nebuhs par winām lasijis
wehturē, waj kahdā stahstā, jeb ari no ziteem stahstot dširdejis
par mineto upju jaukajeem krašteem, par winu bagatibu ar siwim
zil laimes un labuma winas no šenatnes wehl lihds šchai deenai
neš šchās šawu kraštu apdšiwotajeem un ari attahlak dšihwo-
jošcheem tā agrakeem kà ari tagadejeem Baltijas eemihneekem.
Tadehl nemaj naw jabrihnās, ka preešch gadušimteneem eesahlu-
šchi eerastees šwešch'tauteeschi gar Daugawas, Gaujas un Leel-
upes krašteem, jaukajām grawām un birstalām un tur nometušchees
uš dšihwi peespeesdami pee malas wahjakus pretineekus.

Schee eenahzeji bija tā jauktee bruneneeki no agratām, tagadejas Bahzijas semes. Schee mestru lungi ismekleja jaukatus un aiffardfibai droščakus upju kraštu apgabalus pa itin augligem apwibeem tā tas wehl scho baltu deenu redsams, tur wini zehla stipras pilis, kurās mita wini pašchi un winu kareiwji, kas bija pastahwigi karotaji ar saweem laimineem—semes pirmajeem eemihneekeem. Scho stipro muhru druhmee pamati, gar wifu minetu upju krašteem, wehl schodeen atgahdina daudš weetās schausmigo šentschu laifu un winu darbus, kas teem tifa uštrauts firmajā pagahtnē.

Bezo pīlu muhri un drupas, bijušcho pagrabu alas un aplahrt pilim rakto lanaku sīhmes—wiše, wišs rahda muhsu tehwijās nesad wairš neredšamo, firmo pagahini un winas apdšihwotaju darbus—winu listeni, preelus un behdas, winu gruhtumus un weeglumus. Kas wifu to war cedomatees, kas preelšch daudšeem gadeem notizees muhsu Deewa semie gadu šintenus aipakal; til ij wiše redsams, lahda warejo buht—winu gara gaismas attihstīchanās pee wareno muhru darbeem, jo wini zehlušchi ar sawām rotām leelās pilis, uš saweem kameescheem nesušchi preelšch milšu buhwem materialu. — Wifu to pahrdomajot, gara azim stahdās preelšchā dihwaini druhmi tehli ij senās pagahtnes.

Bija 1349 gada augusta mehnescha pirmās puses jauka deena, kad lahds no bruneneeku preelšchneekeem, grafs Lotars pabeidsa ušbuhwet sawu pili. Šchi milšu ehla tika ušzelta jaukā Widšemes apgabalā neiahlu no Goujas krašte. Lai gan torciš wehl bija muhsu dšintēnē deesgan daudš mešchi un mīlłaji purwoji, furos mita, beš lahjšcheem, wilšeem, šumbreem un ziteem mešču eemihneekeem, ari laupitaju bandas, kuras daščus opgabalus padarija deesgan nedroščus. Tomehr bija deesgen daudš jauku apdšihwotu weetu, bija skaišti seedosčas pukites, patihłami dšeedošchi putnini—tapat ipihdeja gaismas karaleene saule godigajeem tehweem un mahtem, dehleem un meitām. Škā tagad—jauņawas šeltenites tapat gawileja sawas ganu dšeešminas un dšeedaja tautas dšeešminas pehz torcišejās eeraščas; ihsti jalot šentschu

ĵaulās eerāščas wehl tagad atšpigulojās winu pehznahzeju darbos un dšihwē.

Weenu no ūchahdeem jauku eerāšču apgabaleem bija iſmeleļees brunineeku preeūščneeks grafs Lotars. Bitadi winūch bija labas dabas, bet koti lepnis uſ ſawu augſto amatu un grafa goda, jo ſemakas kaŗtas laudis winūch uſluhſoja par neezigeem ſemes taŗpeem, kureem no leelās paſaules dšihwes un aptwerūchanas nebuhtu ne maſatā neezina jehgaſ, ne par kara darbeem ne zītām paſaules buhūchanām; iħſti ſakot, pehž wina domām, ar toreijejo, augſto brunineeku un grafu kaŗtu wini nedriħſteja ſarunatees—weenigi iſpildit bruan wihru pawehlees. Turpriet labee laudis paklauſtija ſaweem pawehlneekem beſ kurneūchanas uſ mata un toſ aiſſtaħweja liħdſ nahwei.

2. Rodaka.

Ķaupitaju uſbrukums brunineeku pilim un Wehrſainu Zeħtaba eemainoūchana.

Daūūchs gads jau bija pagahjis graſam Lotaram dšihwojot ſawā lepnajā pili beſ raiſem un ruħpem, no pilstorna noſlatotees par leelajeem, ſakajeem meſcheem uſ taħlojo juħru, par furu winūch bija atbrauzis uſ Baltiju—noſlatotees uſ augligajeem tihromeem, uſ jautajām birſtalam un eeļejām, weħrdoūcho ſtrautiau, kuſūch tūchaloja zaur wina jauneerihkoſā augku kotu daħrſa, eſerinu, pa dſiku, ar ſeedoūcheem krukmeem, apauguūcho grawu uſ balti puotojoūcho, miħklaino Gauju, kurā wehl tagad ſeĶjās daudſ un daūchadi, ſenās pagahtnes atgadijumi; iħpaūchi winas aptaħrt eſoūchās eeļejas un grawas ir daudſ un daūchahdu noſlehpumainu teiku un roſtaħſtu bagatas par muħſu ſenūūchu—toreijejo Baltijas eemihneeku atgadijumeem dšihwē zihnotees.....

Bija ſeptembra mehneūcha peħdejā puſe, laiks weħſs un leetoins. Raħdā tumūchā nakti, kad weħjūch gaudoja ap pilsmuħreem, leetus gaħſeeni ūchlahza gar logeem un ſeenām ſemē, tuwejās meūcha preeĶes, oſoli un ziti koti, weħja loziti doĶji

ſchalza, itin fa kaut ko bihſtamu pawehſtidami—reti, wilku un zitu ſwehru kaugeeni un blahweeni pabalſtija koku bobjo ſchalzſchanu—wiſa pils apkahrne tumſchajâ, wehtrainajâ nakti grafam iſrahbijâs toti ſchauſmigi un baigi, tabehl wiſch nemaſ negahja gulet un ſlatijâs pa pilſtorna logeem uſ meſcha un juhrâs puſi, no kureenes bija redſamſ ſibens, kaſ ar ſawu ſpoſcho gaiſmu meſchu padarija wehl ſchauſmigoku un kad peh3 tam atſkaneja pehrkona duhzeeni, tad Lotaram ſchauſchalaſ pahrgahja par kauleem, jo winam iſlifâs, ka wehtra ar wiſu juhru un meſchu gahſtos uſ wina pils....

Pili wiſi guleja dſitâ meegâ. Graſſ noſahpa no torna un eegahja ſawâ kabinetê apluhkot, waj eerotſchi un brunâs kahrtibâ, jo winam nebija ſirds meera. Wiſch uſtahpa atfal torni luhkotees uſ negaiſu, te peepſchi atſkaneja winom auſis, fa tuwumâ norihbeja jahtneetu pakawi un bija ari ſirgu ſprauſtaſchana dſirdama. Lotars toti uſbudinats ſteidsjâs pa trepêm ſemê, dewa ar tauri ſignalu pils eemihnteeſeem, lai apbrunojâs, patſ uſliziſ brunâs un wajodſigoſ eerotſchus panehmiſ dewâs pirmais pils pagalmâ dſirdet, kaſ noteet; pa tam jau ari pils laudiſ bija apbruncjuſchees.... Pee wahrteem tiſa ſiipri dauſits, bet atwehrti tee netiſa, kamehr wiſi pilsſargi bija pilnigâ kahrtibâ ſarihkojuſchees, tad graſſ duſmigâ un ſtiprâ balſi uſſauza: „Kaſ tur dauſjâs wehlâ un til bahrgâ nakti?“ Wehſ, ordenmeiſtera leelſlungſ, juhju kaimina bruneneetu leelſlunga Teltowa kalpi, mums ir weena wehſts preeſch jums “

„Waj tad tâ til ſteidsjoſcha, fa tahdâ ſchauſchaligâ nakti un wehlâ laiâ ſchurp ſteidsjatees?“ Graſſ lehnatâ balſi jautaja un pawehleja atſlehgt wahrtuſ.

„Reſinam, augſtais graſa lungſ, bet mums pawehleja beſ kaweſchanâs jaht ſchurp un nodot jums ſcho depeſchu.“ Tâ atbildot weens no wehſtneſcheem paſneedſa Lotaram aiſſeegeletu kuweri. Ta fa leetus breeſmigi gahja un wehtra ploſijâs, graſſ pawehleja abeem kaimina pilsſahrgeem eejaht ar ſirgeem pagalmâ uu uſgaidit, kamehr iſlaſiſ wehſti un ſinâs dot atbildi. Wahrti peeflehgti un piisihpaſchneekſ eegahja iſtabâ. Aitaiſjiſ kuweru

winsch lastja sekofchu:

Godatais preefschneel un amata beedri!

Es pee iwakara biju isgahjis meschâ ar saweem pawadoneem uf medibâm, bet ta la sahka zeltees wehtra un ari maniju, la buhs breefmigs laiks, tad drihs ween dewamees mahjâs un tif mahjâs jahjot noschahwâm weenu sumbru, preefsch mahju waja-dsibâm. Mani laudis daschi palifa peekopt mebijumu un meh's daschi jahjâm mahjâs. Skahdas diwas werstis no manas pils, meh's tifâm koti pahrsteigti, jo eeraudfijâm mescha beesumos pa lahdu stidsinu ejam leelu baru laupitaju. Meh's pagreejamees jacht wineem tuwat un warbuht ari usbrukt, bet tiflihdj wini muhs eeraudfija tuhliit jastahjâs rindâ un greejâs mums preti. To redjot negaidijâm leelo baru breefmonu un laidâm ar saweem lumelineem, zif ahtri warejâm uf pili. Bet ta biju pahrsteigts, la mahjâs atradu jau preefschâ wehsti no sawa drauga Rendsburgas pils bruneneeka, la daschi Zgaunu bari nahtot uf muhsju pilim, meschos wini buhschot sabeedrotees ar laupitajeem un tad mums usbrukt, tabehl preefschneel, sasauz, zif ahtri war sawus karawihrus un apbrunojatees, esat gatami, moneji buhs drihs kopâ, wehl pat rihtnaft wini war mums usbrukt un islaupit, ja nebuhsim modrigi!—

Taws draugs Teltows.

Lotars islasijis wehsti, isgahja pilspagalmâ un atlaida wehstneschus, peemetinadams: „Sakat sawam lungam, la es sinu, las darams un darijchu wisu eespehjamu, zif ahtri warejchu!“ Behz tam grafs pawehleja wiseem pilsfargeem sarikhotees uf kautinu ar wisâm wajadfigâm kara leetâm un brunâm, gaismai austot winsch ijsuhtija wehstneschus wajadfigâs weetâs pee semneekeem, jo no teem ari leela dala peedereja wajadfigâ brihdi pee kareiwjeem, jenneeku kahrtas kareiwju starpâ bija ari Behrjainu mahju sainneeks, wehl puslihdj spehta gabos wihrs, grafam ustizams kalps un firdigs wina aisstahwetajs.—

Lihdj pusdeenâs laikam wiſi finotee lihdskarotaji bija jala-fijuschees pilspagalmâ un apbrunojuschees ar eerotſcheem. Grafs

Lotars wiſus apluhkojis ifrunaja daſchus augſtſirdigus wahrbus, ſa, ja eenaidneeks eerastos, turatees lihds nahwei un ja ari wiſch pats kſtſtu kaujä, bet nepadodatees.

Wchtra bija mitejuſes, debeſs puſlihds noſkaidrojufes—bet ari no eenaidneeka bija meeriga deena, jo ne no weena kaiminu bruneneeka nebija nefahdas ſinas par eenaidneeka uſbrufſchonu.

Gras pazeenaja ſawus kareiwjus un ar weenu pee teem eegahja paluhkotees, waj tif teem netruhſs duhſchas wajagſigä brihdi.... Peenahja wafars, bet wehl nefas nebija dſirdams no duhtu ruhtſchanas un wahlu klaudjeſchanas, tome'r, ne gras, ne ari pilſfargi kã ari ziti karotaji, negahja pee meera un tif uſmanigi klaufjäs, waj nenahſs jahtneeki ar jaunam wehſtim....

Tumſcha wafara blahjma pamajam nodſija, debeſs pilnigi noſkaidrojäs, ſwaigſnites ſpigulojäs, pee mehneſcha dohja ſpoſchuma, gar tumſchſilo debeſwelwi, bet to ſpikhumã itin kã ſchauſmigi—burtwigi bija laſamas ſehras—bahſs ſpoſchums—itin kã—wihums, ſas rahditu kaut to nepeedſihwoiu, nepatihſamu.

Buſnaſts bija peenahluje. Gras noſahpa no augſtã torna tur tas bija luhkojees, waj apfahrtnẽ nepamanis to ſewiſchu—ſlepenu tuwoſchanos—tad iſgahjis pilſpagalmã, luhkojäs uſ augſchu un domigi ſchur tur ſtaigaja....

Kluſajai naktei tiko manija gaiſminu ſwiſtſam, tad peepeſchi iſdſirda Roſbangas pilſ laudis jahtneeku auleſchõſchonu uſ wiau pili un tuhlit ſteidsjäs grafam paſazit, turſch bija eegahjis ſawã kabinetã un domigs uſ dihtwana ſehdeja. Tilklihds wiſch to dſirdeja, ar lehzeenu bija kahjäs un ſiiprã balji uſſauza: „Waj wiſi gatawi?“ Un ſteidsjäs pa durwim ahrã.

Einneſchi jau bija pee walrteem un kleeſja pilnã balji: „Brahſi, palihgã, palihgã! Baltajã pili laupitaji jau eelaufuſchees un tur tagad zihniſch uſ dſiwibu un nahwil“

„Kur pats Flemers, waj noſauts?“ Lotars jautaja.

„Ihſti neſinam, bet weens bars jau nahf uſ muhju pili; paligã!“ Tã uſſautuſchi, abi jahtneeki aiſgahja kã wehſſch.

Bruneneeku preeſchneeks noſahrwoja, turcem jopaleet pili

apfargat un pats sehðas firgam mugurâ un dewâs pats lihðs ar jaweem brunu kalpeem uş Rentnomas pili palihgâ jawam draugam, bruneneekam Teltowam.

Saule patlaban, itin farkana usleza lâ kad domatu noşihmi uş afin'deenu—uş fihwo zihnu, kad Lotars ar jawu pawadonu baru nokluwa pee Teltowa pils. Uşbruzeji pašchu lait bija apsehduşchi pili un eesahka lausteess eekşhâ.

Pils eemihneeki issamijuşchi turejâs preti. Te tuhtit Lotars pawehleja dot signalu, ka palihgs klahit. Tagad laupitaju un kahlðs Igaunu bars eesahka jo trafiksi zihnitees, jo redseja, ka labi wairs naw—eenaidneeks—abâs puşes. Zihna bija nahwiga. Teltowa pilsfargi gahjâs pawahrteem no preekşchas eenaidneekam wirşu un Lotars ar jawu pulzimu no muguras. Sobeni brakschleja un skaneja, wahles klandseja—wihrs zihnijâs pret wihru ar lihgera riknumu, ar elliktu firdibu.

Laupitaju bija gan wairat, bet tas neko nelihðseja, uswara jau bija pcedşama un uşbruzeji likâs buht pilnigi pahwareti, bet te uş reisi brunineeku wirşneeka wairs nemanija jawejee un ari Teltows eesauzâs: „Kur ir grafs Lotars, muşju Ordenumeistars?“ Uş tahdu jauzeenu wişi klahtesošchee şajuka un ştatijâs wisapfahrt, waj augsto wirşpawehlneeku sur neeraudşis....

Peepeşchi, kahlðs no şemneeku fareiwjcem, Behrşainu mahju şaimneeks Żekabs Behrşains eesauzâs: „Tur wişch ir!“ Un kamehr ziti apştatijâs, wişch jau bija klahit un kawâs ar pretineekeem toti apbrihnojami firdigi, jo grafu Lotaru bija eesproştiijuşchi Teltowa pilsdahrşa sehtas malâ işchetri eenaidneeki un to ar wişu waru gribeja nogalinat, bet grafs toti firdigi preti turejâs un tik maşleet tika eewainots, kamehr peeşteidşâs wina droşchais aistahwetajs, Żekabs. Eenaidneeki tuhtit aistahjo grafu un wetâs wirşu deejgan fihwam pretineekom, kuru ari tee ştişri eewainoja, pirms ziti peeşteidşâs palihgâ. Grafs Lotars bija işglahbtis, un zaur labu kopschenu ari wina glahbejs Żekabs Behrşains işweşelojâs, lai gan pee tâs weşelibas netika, kahlða winam bija preekşch tam. Pee Boltâs pils bija zitadi notizis. Lai gan pee Rentnomas pils eenaidneekus şatalwa un wairatus şawargoja,

dauds ari bija uš weetas nahwei par upuri kritušči bija brunineeka Flera muisču islaupijušči, wairaf pilsfargus aplawušči un zitus ašwedušči wangineekos; weenigi Flerers pats ar masu pulzina isšitušchees zauri aplenzejeem un tā isglaħbuschees no negeħtu rotam.

Par eenaidneeku uswaras darbeem jau bija ari weħsts Rentnomas pili, kur bija atsteiguschees došči iiglobti suloini pawehstit par šawu beedru nelaimi.

Grafš Lotars to dabujis sinat šakoda sobus un usfauza šaweem tā ari Teltowa wadibā esošcheem kareiwjeem: „Behrri, mirstam, waj uswaram, to nepeedosim, steigšimees zif aħtri eespeħjams, glaħt muħju lihdsbeedra, brunineeka Flera mantas! Dsiħšimees pakaf laupitajeem pa mešču mešcheem un purwoju purweem, kautšču ari 100 werstes tahlu, atnemšim wineem laupijumu, šakausim tos, un atreebšimees par negeħtu darbeem, šawangosim winus un eeslodšim zectumā, lai tur smol par šawu laupišchanas kaħribu! Waj ne tā, mani beedri? Es pats jums došchos lihds uš katru weetu, muħsu širdigo lihdsbeedru Behršainu Deħtabu lai palikuschee šargi ašgohdā uš manu pili, gan tur gaħdās par winam labu kopšchanu, man koti šcheħl, ka tahds beedris mums truħst uš ašingino, ar nahwi šaweenoto kauju! Warbuħt, ka meħs wairs nepaħrnahšim, warbuħt, ka kritišim deesin kaħdos muħlajos laupitajeem par upuri, bet šawus braħtus mums wajag ašstahwet lihds peħdejai ašinšlafitei, muħju gods un širds ašsina to neatkauj, tadehł beš šaweschanās zelā! Waj wangineeki, jau nokahrtoti? teem šuneem šchodeen nemaš nededeet ehst. Kur bruneneeks Teltows — ah, tur winsch nahł, nahlat lihds behrri paluħkosim, ko uskost, drušzin ašpuħstees un tad zelā pee jau minetā darba!“

Wisi kareiwji, ar ašarām azis noklausijās šawa wadona un wiršpawehłneeka širdigajā runā un pašči pee šewis apneħmās zihnitees lihds peħdejam wihram. Pa tam jau bija pili pogahdai ehdeeni un dšehreeni, ar ko noguruscheem kareiwjeem atšpirdšinatees.

Tikko wini bija apsehdušchees pee atšpirdšinajoschā meelasta,

tad daschi bija eeraudsijschi jahjam pulzinu kareiwju. Tee bija Baltās pils bruneneeks Flemers ar šaweem atlikušcheem šargeem, kuri steidsjas pee šaweem kaimineem meklet glahbinu, 'io eenaidneeki wehl weenmehrlaupija pa winu pili un postija zif wareja.

Lotars apšweiza preezigi isglahbuschos kaiminu Flemeri lihds ar wina šargeem un tuhliit teem pasinovia šawu un ari kareiwju apnemšchanos, eenaidneekem dotees palat un loi tee behgtu uš negin lahdu pelli.

Flemers šawam preekscheekam par to loti pateizās, rihfojas ar šaweem šargeem tuhliit dotees lihds pee deesgan gruhā, breesmu pilnā usachmuma. Pils kalpeem tika pawehlets pabarot širgus notihrit wišas jahneeku leetas un palihdsjet kareiwjeem šagatawotees zelā ar pahrtiku un eerotšcheem. Bruneneeki pehz paehšchanas nehmās pahrrunat par plahnu la un pa kureem zekeem dotees eenaidneekem palat un ja tee blanditos pa mešcheem, tad lā winus aplenk un pahrwaret.

Wakars peenahza un wišur bija klusums, til Kentnomas pils bija itin lā dohja šchalschana, patawu trafšchleschana un širgu špraulaschana dsirdama — wiši gatawojās zelā ar to zeribu, warbuht lihds rihdam, jau isdošees panahli laupitajus un teem atnemt laupijumu, atšwabinal šawangotos beedrus, jeb warbuht, křiš wineem par upuri.

Kad wišur bija pilnigs klusums, tad uš Lotara pawehli bruneneeks Teltors pasinowa pilspagalmt šapulzeteem kara wišreem, pa kuru zelu wini tagad došees, uš kureeni un kas darams, ja šadurtos ar eenaidneekem — tad tika dots signals, pilspagalma wahrti atwehrās un apbrunotee wišri klujā nakti usšahka šawu nopeetno zelu.

Pee mešcha nonahlot, wini isšchihrās diwos pulzinos weenu wadija Lotars pats un otru Flemers. Šadališchanas notika ar noluhku, klusu no diwām pušem peekluht — Baltai pilij un tur warbuht, wehl atrast lahdu baru laupitaju, kuri rihkotos ar pehdejo mantu islaupišchanu un ar pils un pilschku aisdedsinaschanu.

Kad wini nonahza pee Flemma pils, wišs bija klujā la

lapenēs. Tur neredseja, ne uguni degam, nedfirdeja ne kahdus šolus, ne šarunašchanos, tadehš Teltowš usdewa usmanigi wišu zaurluhšoi.

Drihš ari eeradas Lotars ar šawu pulžinu.

Pašchulait šwihda gaišma, pils tifa ismekleta, bet neweena dwehšelite tur wairs nebija, ne ari kahds putniņš, tīf pils-torna loga malā šehdeja uhpis, kuršch isdfirdis masu trofšri šehli uhpoja. Mantas bija wišas islaupitas un oiswestas, zitas leetas šadaufitas — no ehdamām leetam nebija ne wehšis, tīf par laimi kahda noslehpumaina pagraba tumšchā welwes stuhri laupitaji nebija atradušchi wišnu, kuršch kora wihtreem bereja par atšpirdšinašchanu. Tifa uskofsš, atpuhtinati sirgi un pa to laitu wadoni šawā starpā pahrrunajo, pa turu zetu usšahli usmeklet eenaidneeku — kas ari drihš tifa nolemš un gahjeens, tīfko šaulei uslezot, eesahšts . . . . .

Rošbantas pili gahja meerigi, klušu un patihšami, jo katris žentās ispildit šawu peenahšumu, lai grašam pahrnahtšoi, nebuhtu jadsfird pahrmētumi.

Pagahja weena nedela un otra, laišs bija patihšams, — eewainotais Šekabs, zaur labu kopšchanu bija puslihdš — atšpirdšis, wiņšch pastaigajās par jauko pilsdahršu, tur pa brihšcham šarunajās ar wiņu grašene, par jau nobahlejušchām koku lapām, kuras jau nobiruschās guleja dahršā un par failajeem kofeem, kas atgahdina žilweku likteni no behrnibas lihdš firmam wezumam un lihdš — šapam . . . . .

Šau bija trihs nedelas pagahjušchās, bet par graša pahrnahšchānu wehl nebija netahdas šinas, pili wiši eemihšneeki lihdš ar grašeni eesahša behdatees par Lotara likteni, waj tas lihdš ar šaweem pawadoneem nebuhs kaujā kritis pret šwehriškeem eenaidneekem, jeb, warbuht, kur mešchā noklihdšis no beedreem un kritis par upuri kahdos uhdenos, waj purwoš.

Še kahdā deenā ap pusdeenas laiku, šaulitei šawus rudens starus par koku galoinem, bahli, bet mihtli parahdot, itin ka tā ardeewas dotu pa bargo šeemas laiku, graša uštizamais, godigais šulains, Eduards, no pils torna, tur wiņšch ar weenu

mehdja uskahpt luhkotees, waj wina lungs nepahrnahks, eerau-
 dsija par dascham werstem pilli tuwojotees jahneeku baru un
 tan ar jawu fungu. Eduards steidsjäs lä wehjsch pa trepem semé
 passnoi grafeenei par Lotara pahrnahkschanu. Pilt azumirkti wisi
 rihkojas us zeremonistu sagaidijschanu un apswiezinaschanu —
 ilgi ar ruhpem gaibitu fungu. Pehz wairaf nekä pusstundas
 tareiwji, ziti grafa pawadoni, tad ari Teltors, Flemers un wehl
 diwi jauni bruneneeti, Hektors no Brimmermuischas un Bitards
 no Dolwes, kuri bija peedalijuschees pee eenaidneetu laupitaju
 panahkschanas un uswarejchanai, pawadija mahjäs augfto
 preekschneetu.

Kad apswiezinaschanas zeremonija bija notikuse, tad us
 grafa Lotara mahjeenu, bruneneeks, Teltors ihjä runä pastahstija
 wiseem klastejoscheem par winu palatdsihjchanos eenaidneefcem,
 to pahrawarejchanu, jawangojchanu un laupijuma atnemjcha-
 nu, sekofchu:

„Zuhs, kas schoreij mums lihds nebijat zihnä us dsiwibu
 un nahwi, waru jums passaidrot, ka mehš beeschi ween bijam
 nahwes breejmäs mettejot laupitajus, kuri pa mescheem bija
 sadalijuschees wairaf pulzinos un mums draudeja usbruhkt lä
 deen lä naft. Laupitaju leelako baru mehš panahzam, pee kura
 ari atradas muhsu kreetna lihdsbeedra bruneneeka Flera Baltä
 pili nolaupitäs mantas, panahzam, tahdas 50 werstes, wehl aij
 Dolwes muischas, mejscha beesumos, kur laupitaji bija uskuruschi
 leelu ugunsuru, zepa galu, kuru bija nolaupijuschji un
 ehda lä firgi.

Meschä bija itin tumsch, ka ne azidurams, newareja redset,
 bet mehš pret ugunsuru warejam wisu nowehrot un pa beesä-
 jeem truhmeem peelihst itin tuwu un kad muhsu preekschneets
 grafs Lotars dewa signali usbruhkt, tad pahritrauktee ehdeji
 nejinaja ko darit, jo mehš ar joni usbrukäm nn tos safawäm,
 tik warbuht kahds truhmos eebehga. Eenaidneeki ismijumä koti
 firdigi turejäs preti, mums salausa daschus jobenus fitot ar
 jawäm ojola rungam, daschi lä redseet stipri eewainoti, trihs
 no muhsjeem tila nofisti, to starpä ari mans pils usraugs —

Bihna bija neganta, tomehr pahrwarejam. Kad gaismu manijam, tad eesahkam rihkotees us atpakaleeschanu un drihs ween mantas fanehmuſchi bijam zelâ. Bet pa beesâ meſcha tekâm dadotees us leelaku klajumu, ne maſums bijam pahrsteigti aif lahda refna oſola muhſee paſudufcho beedri, kuru trihs laupitaji bijâ kautinâ no mums atſchkihruſchi, ſawangojuſchi un aiſſehjuſchi muti ar lahdu lupatu, tad nowedufchi aif minetâ oſola un ſpihdſinaja, lai iſſata muhju domas un lâ mehs gribam rihkotees pret winu breeſmigeem nedarbeem. Weens no teem jau kuhra uguns kuru un tâ tad deefin to negehli buhtu darijuſchi ar ſawu upuri, bet te weens azumirflis un nelainigais beedris bija brihws. Wiſi trihs ſpihdſinataji frita ſem muhju wihru zirteeneem ka kartupetu laſſi. Tagad domajam, ka tiſſim meerigi us mahju puſi, ka laupitaju — muhju pretineetu bari ſchur tur tahlaf pa meſchu aiſſklichduſchi, jo no mums aiſſbehguſchi — bet tahdas domas bija nepareifas, wini bija pa meſchu wilkuſchees us muhju puſi, lai waretu lahda weetâ uſbrukt ſlepeni un muhs ſakaut, waj ari mums pa preekſchu tiſt muhju pilis un iſlaupit wiſas, kamehr teekam mahjâs. Wiſu deenu bijam nopeetni ſolajuſchi us mahju puſi un ſinams, deefgan noguruſchi, tadehl norunajam, meſchâ, pee lahda klajumina us wazaines nomeſtees, uſfur: uguni, uſkoſt un pabarot druſzin ſirguſ, nebijam wehl ne puſi tiſuſchi, ar to darbu, par ko ſaziju, kad us reifi pee wakara frehſlas, fehrtdami no meſchabeeſumeem ſkrehja us mums ar wahlem un rungam rolâs diwi pulzini, to ſtarpâ bija, zit manijam, wairati Igauni. Scho brehſſchanu wini tadehl laifam darija, laj iſbaiditu muhju ſirguſ un tee norantos no pawadâm un aiſſkreetu, tad muhs wini lâ lahjneekus zereja pahwaret, bet par laimi muhju ſirgi bija us klajuma ſtipri peeſeeti pee retajeem kokeem. Tagad eesahkas breeſmigs zihniſch. Uſbruzeji ſchrahtdami un frahtdami, gahſas mums wirſû ar ſawâm wahlem un rungam — eerotſchuſ, pat weens otram iſrahwa no rolâm, tad kawâs wihrs pret wihru pa tumſu ar duhrem un ſpardija ar lahjam un ta ka jau palika itin — tumſchſ, tad wairaf neko nerehſedami paſchi beedri ſawâ ſtarpâ ſapluhzâs. Pehz pahrs

stundam til uš laukuma dširdeja waidesčanu, steneščanu, mirštošču krahsčanu, un ari šauščanu pehž palihga. Mehs šarunajamees palikt uš weetas pa tumšcho nakti, lai gaijmai austot dabuhtu redset, muhsu dasčus beedrus, furi pee mums wairs neatradas un newareja šinat, waj til eewainoti, jeb pawišam nožalinati, uguns mums bija lihdsj, bet maš lahpu preešč dedšinasčanas, ja gribejam wišu laukumu un aptahrtejos beesos kruhmus un ščhutnaju apluhkot. Tad nehmam šašehjam pretineeku wangineekus un lifam teem liftees pee semeš gulet, bet tee ruhža ša tihgeri un nemaš nebija patlaušigi, laifam zereja uš paligeem un walà tiščanu, bet tagad gan tee šup manas pils pagrabos, fur šawam šodam neišbehgš. — Šaišminai šwihtot mehs šaškam ušmeklet — šawus krituščos, waj eewainotos. Šaušmas bija šo ušštatit ša muhsjejos ša eenaidneekus ša wini bija zits zitu šaplošijušči — weenam, norauta roka, otram šalausta šahja un šadaufita galwa, zitam ijšdaufitos azis un eclaustas ribas. No muhsu septineem krituščeem, wehl weens bija pee dšihwibas, bei šaulei ležot nomira leelàs molàs. Mehs apglabajam šawejus uš šaujas weetas un nolehmam tai weetà ušlitt wineem peeminekli, jo nebiam ne weens wehl til širdigu preitireščanos un breešmigu lauju redšejušči ša šči; muhsu pretineeku bija šahdu trihsdešmit uš weetas kritušči, wiši wairat no šobina zirteeneem, par šo gan waram pateiktees muhsu ordena meisteram grafam Lotaram kurušči šoti širdigi kawàs. Pehž tam mums želà wehl reiš ušbruka, bet til maš pulžinšči laupitaju, ar teem mehs tifam weegli gatawi un tagad, redset te ešam juhju preešča wehl dšihwi!

Tà Teltows nobeidša šawu runu, jeb šinojumu ša gahjis winam ar laupitajeem žihnotees.

Lotars bija pa to laifu dšili nogrimis domàs, bei uš reiši winšči galwu pažehliš, jautaja:

„Waj mans uštizigais un droščais Šekabs wehl dšihws?“

Pils ušraugs winam peesteidšas flaht un pašinoja, ša Šekabs Behrjains, jau ešot itin špirgts un štigažot pa pilsdahršu.

„Tà, par šo winu nešauzi ščurp!“ Lotars dušmigà

balsi ussauza.

„Grafa funks, nesinu, tur winsch tagad ir.“ Ufraugs, Rumba bailigi atbildeja.

Grafs ne wahrdu nesazijis, tif dusmigi pastatjās uf Rumbas un abi ar Teltowu gahja uf pilsdahrju.

Wißeem pahrnahkscheem kareiwjeem bija jau meelasts gataws un pate grafa kundse sulaineem pawehleja aizinat noguršchos wihrus pee pusdeenās galda . . . .

Atspirguschais Behrsains bija nogahjis pilsdahrja otrā galā un esarinā eesahzis mafscheret siwis un tā tad nemaf nebija manijis, ka wina beedri pa otras puses zelu pahrnahksuchi mahjā. Winsch toti istruhlās, tad tuwumā atstaneja Lotara bals: „Sehlab, ko tu tur dari, nahz schurp, waj jau wesels?“

Behrsains tuhliit steigšhus peebrauza ar laiwinu pee malas un gahja Lotaram ar Teltowu preti tos pasemigi apšweikt un nosahpstit rofu . . . .

Grafs laipni ufrunaja sawas dsihwibas glahbeju, apluhkoja, wina kaujā dabutas rehtas un preezajās, ka Zefabs tiktahlu atweselojees, jo winsch nebija zerejis, ka Zefabs, jel tad wairs atweselojees un maf tahdas nedekas dsihwos, jo eewainojumu bija wairaf un deesgan wahrigi . . . .

Lotars, brihdi, laipni usluhkoja, jau netahl peezesmit gadus wezo wihru, kura laulibu Deews bija šwehtijis ar meitu un dehlu un turi wehl nebija peeauguschu — tad pagreesās un paluhkojās uf, no pils pahrs wehrstes attahlu esoscho, Esargrawas muischinu un sazija itin augstfirdigeem, bet aisgrahbjoscheem wahrdeem.

„Tu, mans ustizigais un droschais dsihwibas glahbejs, tu gahji pats par mani nahwē, tu tapat familijas tehws fā es, tu manis dehl sewi sakroplojees; ka tu to esi darijis, tad es gribu tew zit eespehjams atlihdsinat, lai tew un tawejeem wezuma deenās naw jamiršt badā, waj redsi scho Esargrawas muischinu?“

Ro schās stundas tā ir tawa uf wišu muhychu behrnu behrneem, muischinai ir ar wišu kopā 400 puhrweetas leels lautums, ari majais esarinšch kas ir pee plowam, peeder klah,

par to, ka es tewi tagad atradu siwis swejotot. Tu un tawi behruu behrni, brihwi laudis, uš wiseem laikeem, beš kahdeem nodokteem, beš klaufibas, waj šaproti droščais, uštizigais kara beedri?! Tagad nahž lihdsi pili, tufšhofim ušwaras kaušu topigi, un uš tawas dšimtes brihwibu, pehž tam es tew tuhliit parafšišču wajadšigos dokumentus un uššpeedišču ordensmeistera seegeli, ka pehž manas un tawas nahwes, taweem pehžnahzejeem ne weens newar pelnito ihpaščumu atnemt. Behrsainam par waigeem noriteja preeka ašaras — wišč jekoja pafak abeem bruneneekeem uš pili . . .

Lotars pili pašinoja, to wišč nolehmis šawam dšihwibas glahbejam, par to wiš bija koti preezigi, tif, kà rahdijas, diweem nebija tas pa prahtam, jo tee bija lā — druzin peeres šarahwušči, laitam katris pee šewis tās domās — kadehl tad man newareja peederet tahda jauka muiščina ar grešnajeem krahščuuma un augtuotu dahrseem.

Abi greišfirdigece tehwiu bija, pils ušraugs Rumba un wagars Ulpiņšis.

• Pehž meelasta grafs nolafija dokumentariško testamentu, turšč škaneja tā:

„Es, bruneezibas Ordensmeistars ar šawas rokas parafštu, ka šawu Šergrawas muiščinu, ar wišu winai peederigu šemi un klast ejoščo ešarinu ejmu uš wiseem laikeem dahwajis šawam dšihwibas glahbejam kaujā pee Rentnomas pils 1358 godā 21 septembri. No ščas deenas muiščina peeder winam un wina pehžnahzejeem uš wiseem laikeem; ari Behrsainu dšimte uš wiseem laikeem ir brihwi laudis, no jeb kahdeem nodokteem, waj klaufibas.“

Rošbangas pili 23 oktrbri 1358 godā.

Bruneezibas Ordensmeistars, grafs Lotars.

Pehž dokumenta nolafiššanas, Lotars pašneedja, wišu klastbuhtnē, Šehlabam, dokumentu un muiščinas šemestahrti, peebilšdams: „Šche, nem winu uštizigais un ušžihzigais kolps

un dšihwo laimigi! Lai tawi pehznahzeji buhtu tahdi pašči uftizami wiłri řaweem preeřšchneekeem, řa tu eři, tad wineem netruħřs labweřku řa tew. řchinis deenās tu peħř patiřřřanas wari aiřet uř muiřřinu dšihwot, riħtu tew eř winu nodošřu. Tawus, weħl nepeeaugušřus beħrnus, eř uřnehmu řawā pili, wineem briħw nahřt un rotalatees ar maneem mařařeem, toř ir tew un tawai dšimtei briħw řatru briħdi nahřt pee manis un manas dšimtes, eř, ne ari mana řundře, juħř neřad neatřtums.....

III

Behř řahđam nedekam řehřabs Behřřains bija atřtahřis řawu mařo maħřinu, řur winřř dšimis, audřis, řrahđajis un puħleřees — řagad winřř bija eegahřis eħřtās dšihwořla telpās, uř leela řemes gabala un řauřeem daħřřeem — nu winam eesahřas řauna dšihwe, rodas řaunas domas par pawiřam řawadu nahřotni, jo řagad gan weřelibā pawahřgais, řaur řauju eewainotais. Behřřains, palifa daudř řpirgtats un omuřigats, jo winřř wareja weegřaf uřetpot. řagad winam řaimneeřibā nebija wairř tahđas řaiřes un ruħpes řa agrař . . . . —

Ēřergrawas muiřřinā wiřa dšihwe bija řahrtigi eeriřřota, bet baħřgā řeema ari řau bija peenahřufe un eetaiřiřees patiřřkams řamanu řeřřř.

Řahđā, nowembera meħneřřa peħdeřās puřesdeenās, řad řaulite řķaiřti atřpiħdeja no riħta puřes par řoku galoinem, peeŗauřa pee Ēřergrawas muiřřinas grařa Lotara řundře liħđi ar řaweem beħrneem, diwām meitenem Āutoru un Ālwinu un deħlu Ēģinħartu Āuřřto weeřu noluhřti bija nemt řew liħđi uř pili Behřřaina beħrnus, Ēřu un řaħni, řas ari notifa, jo grařs řau ari bija pats atweħleřis un uřaiřinořis, řā tad Behřřaineem newareja neřas buħř preti.

Ēā Behřřainu beħrni aiřweřti uř grařa Lotara pili nodřiřwoja wairaf, neřa triħř gadus. řħad tad, wini gaħřa pee řaweem weřařeem un řinams, grařa beħrni tad ari gaħřa liħđi, bet pili bija winu dšihwe un rotatu gadi; řur wini dabuħřa ari

ſawu pirmmahzibu finibu laukâ zaur grafa peenentu mahjſkolotaju

Rojbangas wili ſemâs kahrtaſ behrni rotakajaſ ar tâ laika augtmanu behrneem pehz patilſchanaſ un maſoſ ſemneeziinuſ labi apgahdaja, ihpaſchi Lotara kundſe, jo tâ bija ihſta mahjaſ mahte dſihwê pret ſemataſ kahrtaſ laudim. Bet labâ grafa kundſe nomira ar behrnu rotaku gadu beigam, un tâ tad maſee ſpehlu beedri palika maſleet weentuki — nebija winiuſ wairſ kaſ tâ apgahdâ. —

Rahduſ gaduſ kopâ rotakojoteeſ un ari kopâ mahzoteeſ rakſtiit un laſit, maſee omulotaji bija palihkuſchi tahdi beedri, itin, ka buhtu weenu wezaku behrni, ſcho behrniſchîgu mihleſtibu loti weizinja nelaike graſeene, jo wina, nekad neiſrahbija to ka winiaſ behrni buhtu mihtaki, waj augtataſ dſimuteſ, nekâ Behrſainu behrni. Ihpaſchi Eginhardſ un Elſa bija ihſti kâ brahlis un mahſa, wini bija ar par ſaweem maſajeem beedreem tee wezakee, abi wairaf ſarunajaſ, peeaugot palika ar weenu prahtigaki un eeſakta nopeetni mahziteeſ un laſit daſchahdaſ ſtahſtu grahmataſ. Rahdâ julija mehneſcha deenâ Elſa bija uſgahjuſe laikrakſtâ jauku dſeeſminu, kura bija par iſweizigu puiſenu kalnu medineeku, kura medibaſ taure atſtanot pa kalneem un lejam; ſcho iſlaſijuje, wina rahbija to Eginhardam un behrna baſſi jozigi ſautaja: „Eginhard, tu jau ar puht ſawu tauriti, waj tu newari buht tiſ duhſchîgſ kalnu medineekſ, kurſch kâ jau ſche minetſ, ir tahdſ patſ maſſ ſehnſ kâ tu?“ „Nu tad jau man jaſteidjaſ uſ Gaujaſ augſtumeem, tahdu jaukumu muuſ te naw kâ tur, tur jau runa par Alpu augſtumeem un wiau ſahrtumeem un krahſchumeem.“ Nu kâ tad, to jau tu wari tuhliit iſdarit, ej tu redſ uſ augſto uſtalni pee Gaujaſ kraſta un pataurê itin jauki, mehſ te klaufiſimeeſ.“

„Pag, pag, eeſchu Elſin, bet tu neſaki ziteem behrneem, tad wini brihniſeeſ, kaſ tur tiſ jauki ſtabulê.“

„Ej nu Egin, wini jau tewi ir deeſgan dſirdejuſchi — tawu ſtabuleſchannu, wini to paſihſt, ko tad lai tur pee tam brihnâſ?“

„Nu, bet tad wini ſkreeſ wiſi turp un tad buhſ mediſchana kopigil!“

„Ja gan, tad es ar tur šķreešņu, tad viņi tur ratašimees.
Bet tagad ej nem stabuli un dodees turp uš jauko grawas krauju.“

Eginhards drihs ween bija ar šawu stabuli minetā weetāl
un eesahhta stabulet, kur tad ari ziti behrni aisseidsās un viņi
rihfojās pa grawas birstalu kà medineeki . . . . .

*
*
*

Behrnibas rotalu gadi bija aistezejušchi. Eginhards jau
bija šasneedšis 16 dšihwes gadu — mahškolotajs winu bija
šagatawejis uš augstaku školu un ta ka to wehl maj bija Baltijā,
tad grafs dehlu noweda uš Bahziju un to atstahja Augsburgā
kahdā augstakā školā, no kureenes winšch wehlat aishetoja uš
Erfurtes augstškolu studet daschadas šinibas.

Ziti behrni wehl palika pili mahškolotaja rotā, bet Eljai
ari bija zits liktens. Wina jau bija 13 gadus weza un labi
šagatawota zitās šinibās, bet ihpašchi musikā, tabehł winas
wezaki, kureem tagad bija pilnigi eespehjams meitu isglihtot,
ari bija apnehmušchees šuhtit augstakā meietnu školā, kur tā
pilnigi isglihtotos musikā uu ari zitās šinibās.

Esergrawas kaiminos ap to laiku dšihwoja muišchuris
Schwenborns, tas bija Sweedrijas pawalstneeks un til preešch
kahdeem 6 gadeem atnahzis no Stokholmas uš Liwoniju nome-
stees uš dšihwi. Schwenborns bija šatizigs wihrs ar šaweem
kaimineem; tas bija šawu meitu, jau gadu agraki nojuhtijis uš
toreiļ tahlu pašihstamo Lautrehta musikas školu Stokholmā,
kura šlawas šinā pahršpehja zitas tam lihdsigas eestahdes.
Schwenborns ar Behrsjaini toti labi šatita un zaur wina padomu
ari daitā Elšina tita aishwesta uš Lautrehta školu Stokholmā.

Abas Liwonijas jaunawas šweschajā pilsehtā mahzijas
toti ishakli un ta ka abas bija no dabas apdahwinatas ar
augstakām garadahwanam, tad pehz ishetreem gadeem winas
školu beidja ar augstako usslawas grahdu.

Par abām jaunawām, netikween Stokholmā, bet pat ari
wišā winu dšimtenes prowinzē ispaudās wehstis, ka diwas

Divonijas jaunavas beigušas Stokholmas, Lautrehta slavenu mufitas šolu ar augstāko ušlawaš grahdu un dabujušas lepnus diplomus.

Dšintenē pahrbraukuse Elsa tuhliit otrā deenā steidjās uš pili stahditees preeškā grafa lungam un pateittees par wišu laba darijumu, ko wiņš parahdijis jau no behrnibas laika.

Dotars Elsu eeraudšijis, newareja isbrihnetees par jaunawas šlaistumu. Wiņš luhlojas uš šawām abām meišcham, kuras jau ar puslihdš peeaugušas un ari nebija no nestaištām, tomehr tās bija tik ehna pret šauli. Grafs jaunawu loti firinigi apšweiza, preezajās par winas išchaklumu un ušzihtibu školā un nowehleja šlawenu nahkotni runadams šchahdi:

„Uzihtigā jaunawa, tu eši tagad tikuse šlawena muhju semē ka ari Sweedriajā. Pee tā tu tiki zaur šawu kreetno tehwu, kurš netikween ir ruhpigs un išchaklis, bet ari taiņnis un uštizams wihrs, kurš ari par mani pat nahwē gahja, kamehr špehja. Zaur to es tew wehlu dšihwes deenas pawadit tik newištioškā laimē un tahlās nahkotnes zeribā! Kad es un tawš firmais tehws, jau dušestim sem šalām welenam dšehstrā semes klehpi, tad, kad tu nonahksti pee muhju kapa, tad — neaišmirsti to, ka tu nabagu wehrgu behrns eši zaur mums abeem tikuse par brihwu, augsti mahzitu jaunawu. Palaujees tā wišu warendē zeleem un štaigā tos, tad tewim ruhpes un raises dšihwē nemozis . . . Tagad paleez pee mums, manas meitas tewi labpraht ušnems pee šewis pazeemotees.“

Tā runajis Dotars iigahja dahrsā un atkashwa jaunawam šarunatees. Sinams, komteses Elsai jautaja tā labi gahjis pa Stokholmu un uš zetojuma un wirai atkal pastahštija, ko redsejšas uš šawa zetojuma pa Poliju uš Austriju, lihds ar tehwu un atpafat. Ta šarunajotees, jau tuwojas wakars un Elsa atwadijuses steidjās eet pee wezakeem mahjās, jo pee teem tikko no pahrzetojuma, nebija neko daudš pastahštijuse par Stokholmu.

Kad Elsa no Stokholmas pahrbrauza, bija tik junija mehnešča 1 deena — tā tad pašchā seedoni. Bahrs deenas no zetojuma atpuhtuses un ar wezakeem ifrunajuses, wina eesahla

domat par kahdeem nebuhi darbeem. Winaš musikalistās domās un juhtās weiginaja, wišwairaf, jaukās, ar krukmeem apaugušchās esarina kraštmalas un turpat kalnā esošchā osolainē tā ar Esergrawas muišchinas, lai newijai leels, bet jauks augļu koku dahrīs.

Mahdā jaukā wakarā wina isgahja uš eserina malu pastai-gatees, noklaufitees laštigalu pogašcharu augšchā osolainē tā ari gar patikamā esarina krašteem. Tur Eļa apsehdaš uš sem, leelā, wežā osola, eerihkoto sola kuršč bija uš krašta uškalnes šarp esarinu un osolaini.

Wakars bija romantiski jauks. Wehšmina ne lapinas nekustinaja, paipalas un greešes dšeebaja šawas dšeesmas pa šatainajām esermalas pšawam, pišles eserinā šwarkšchkinaja, laštigalas wišeem šahles un uhdens dšeedatejeem tā preečch-neežes pogoja pa kalnu un leju, štroutinšč, kuršč no kalnajas, par šawu kriteenu baltajeem akmentineem, burbutodams lihžlotšchoja uš palejā esošcho esarinu, ar šawām kražgem, putninu musiku pawadija tā baritonists.

Šchis dabas jaukums un klusā lauku weentuligā noklaufišchanās, jaunajā, daitajā mahšlineežē atšahja jaušmigu, uš nesašneedsameem šwaigšchuu tahlumeem, pazelošchu juhtu apšweršmi — Eļa atšwabinata no leelpišehtas trolšchua un daščahdeem ušbudinajošcheem atgadijumeem — tagad šchuhpojas dabas mahmulinas šchuhpli un wehl šawā dšimtenē . . . . .

Leelās dabas mahtes špeklus eesihšchot Eļa eesahša domat par kahdu jauku dšeesmini un tik tahlu nogrimās, itin tā šaldā ardušā, jeb šapnuwalšts meegā — winaš fantahija lidoja pa neaptweras šenlaiku deewu mitelli — pa augšteem kalneem, dšilām lejam, upes nahru un juhras tehwu wišneem, tur wina domās tā uš kahda luga šchuhpojas . . . . .

Saule patlaban bija nogahjuse, tik wakara blahšmas štari warawihgšnes kraštam atšpigulojas kalnaju koku galotnēs.

Te peepehšchi tā no šalda meega winu modinaja taures škanās, kuras no osolainēs, par rahmo esarinu lidoja debeshčigās škanās uš otru kraštu un tur atštoti atbalšs noskaneja par

esarina spoguli, kurtšch nebuht no wehšmas netifa kufinatš, tiš reti kur kahda siwtina šaburšchkinaja ar sawam špuram.

Taures šlanas Elšai atgadinaja kahdu pašihstamu kalnu medineeku dšeesminu, bet wina newareja atminetees kur . . . .

Te winai par brihnumu kalnu medineeks winai nahza ar weenu tuwat un jo tuwat, jo lehnał un klušat škaneja, bet ari patihkamał jaukà dšeesmina. Elša pazehlaš no šola kahjās un tawu preeku, wina eeraudšija sawu brahli, kuru grafs bija nodewis sawam, 30 werštes atahlu dšihwojošcham draugam, lai pee tà ismahžitos semkopibu, kur Zahnis jau ispildija muišchlunga weetu un wehsti dabujis, ka mahša jau no školas mahjās, atbrauzis winau fastapt . . . .

Zahnis bija redšejis, mahšu dšilās domās nogrimušchu uš šola šehšcham un tadehl klušu kalnà ušgahjis ar sawu tauri winau no šapneem modinat. Brahliš ar mahšu firšnigi apkampaš un Elšas pirmais jautajeens bija.

„Kas tà par dšeesminu, Zahni, kuru tu tagad špehleji, es winau pašihstu, bet newaru atminetees, kur to buhtu lašijufe.“

„Elšin, mahšin, waj tad tu neatminees, kur mehš kà behrni tepat Rošbangas pili ar grafa behrneem rotaladamees lašijam laikratšità par kahdu šehnu, kurtšch bija kreetnis kalnu kahpejs un mišletais dašchahdu instrumentu, bet jau ari medineeks un taures puhtejs.“

„At ja, tagad atminos gan, kur es wehl uš Eginhardu šaziju, lai winšch paleek par tahdu un tad winšch steidšas uš Gaujas angštumeem un domaja par to dšeesminu ka tà ir no Gaujas kraštmalas.“

„Redš nu mahšin, bet pastahsti man tagad kà tew labi gahja pa Stokholmu un tagad mahjās zelojot?“

„Ar weenu wahrdu šakot, mišlo brahlił, iabi, tiš tagad mahjās brauzot uš juhras masleet šašlinu ar galwas šahpem, jo bija paštipriš wehšch un tà tad kugis wilnos šchuhpojas štiprak, bet man bija, tu jau šini tepat šaiminu draudšene, mehš abas reiše atbrauzam, wina man, kad šas wajadšēja, apšalpoja. Eššamenu, tu šini, es noliku labu.“ —

„Ja, ja, to es jau tagad eebrauzis dabuju no tehwa un mahtes dsirdet, ka tew ir labi gahjis. Nu, tagad eefim uf mahjam, mahte gaidis muhs uf wafarinam ir jau pawehls wafars.“

Abi Behrjainu behrni bija meerigi, fatizigi un mihleja sawus wezafus fa ween to dara godigi behrni. Wafarinas paturejuschi, wisi dewas pee meera, jo bija wehla nafts. „Ar labu naft.“ Bija firsniga Deewa luhgschana . . . . .

Otra dena wisi spirgti un jautri peezehlās, pahrunoja par wisu dsihwi, kas kuran behrnam darams un kas ussahkams nahotne. Zahnis tehvam apnehmas palift sawa weeta, jo lai gan wezais Zehkabs gribeja sawu Zahni paturet pee sewis, lai usrauditu lautu darbus, tomehr dehla wehleščhanos semkopibu tahlat eemahzitees, winsch negribeja kawet.

Ta ka Elsa ar mahti bija tās pašchās domās, tad Zahnis pee wafara brauza preezigs atpatat uf sawu darba lauku . . . . .

IV

Elsa, brahli pawadijuse, eesahla domat par dseesminu, kuru winsch ar sawu ragu puhta — wina eesahka domat, tahdai jaukai dseesminai deretu daudj jaukako kompozizija un sinams, ar klaweeru pawadiščhanu. Schahdas domas wina speeda eesahft domat par komponeščhanu un zil wina waretu eespeht fa jauna eesahzeja schint arodā. —

Wairat wafarus Elsa pawadija weentulibā, waj nu auglu fokudahršā, jeb attal jaukajā osolainē un ari patihšamā esarina kraštmalā. Tur studejot putninu dseesminas, un lastligalu jauko pogoščhanu, wina nahza uf ainu un musu walšis jaukajam šapnu šlanam. Pahrlēkot leelās dabas mahnušinas šlawetaju putninu dseesminas un daschahdu šapnu idealu istehlojamu, Elsa šakompaneja loti jauku meldinu un taišni Zahnu deenai eenahftot to wafaru wina spehleja preeščā šaweem wezateem un ziteem kaimineem, kuri winas wezafus mehdsja beeichi apmellet. Wisi klaufitaji, lai gan ne tahdi musikas prateji, bija aifgrahbti no jaukajeem klaweeru šlanam un tad pee šwezes spihduma daitās

Elfinas balsis zaur atwehrto logu lidoja dahrja tumššafajā lapenē, tad wiši ņeidsšās dahrjā noklausītecs jaukās, engelu balšim lihdsīgās dšeesminas škanas, turas kà no wehrdošča ņtrautina, lidoja pahri par dahrja lejai zauri lotschojōšču ņtrautinu, kur dahrja gala peekalnītē ņaweenojas ar laššigalas dšeesminu, kur tur beejajos eewinu un žitu kraššchuma ņašhdu krukmos, pirmo wājaras puši nerimstōšchi, pogoja . . . . . Šhini jaukajā Žahnu nakti Elsa parahdija ņawu špehju komponešchanas un dšeedašchanas mahšflā, par ko winas wezakeem kà ari žiteem laimineem mirdšēja azis preeka un ašgrahbtibas juhtu ašaras, wini aš preeka jušmam šluhpsšija Elšites peeri un glaššija winas kuplās, šelta matu bišes . . . un ar winas pawadišchānu ušlihgoja Žahniti „lihgo.“

Žulija mehnešis tuwojās beigām. Vaitš bija jauks dahrja augti jau gatawojāš, graša Lotara laudis ņrahdāja ar leelako ruhpihu ņawus ņemkopibas darbus . . . . . Te ka hdā deenā pilsap-
lalpotaji pašinoja wišēem graša laudim, ka no agra rihta jaerodas muišchā un jašarihtojās uš jaunā graša Eginharda ņanemšchānu, kuršch ņawas studijas ahršēmēs nobeidšis un ap pulšten 4 pehž pušdeenas jau eeradišchotees pili no ņawa žetojuma . . .

Wiši bija uš to preežigi, jo ņinaja, ka ta hdos atgadījumos grašs ņawus laudis labi pazeenija. Wiši kaimiņu bruneneeti tika eeluhgti ņagaidit, jau peezus gadus projam bijušcho weeši — un jautrihu weizinat pee Eginharda ņagaidišchanas, Elsu grašs ņšaižināja, laika kaweklīm dot ko jaukaku mušiku — un tā tad winai tas bija jadara, jo ka, lai gan wina baiditos, waretu atšazitees ņawa tehwa labwehlim un winas ņinašchānu eeguh-
šchanas pabalšitajom, kuršch winu kà mašu behrnu ušnehmis ņawā pili un turejis tāpat kà ņawejuš.

* * *

Pils tika grešni išpušchkota, ušželti lepni wahrti. Wiši ņapulzejušchees graša laudis nošahjas uš alejas, kur jaunajam grašam wjadšēja eebroukt, lai to godam waretu apšweikt.

Pulšstens jau rahdija $1/24$ pehž pušdeenas, bruneneeti wiši ņapulžejās pilswahrtu preešchā, wiši gehrbušchees ņawas

kahrtas uswalkos — ar jobeneem pee sahneem un brunam
ui kruhtim . . . . .

Tikko pullstens rahdija 4, kad ari bija redsama tumojomees
elipascha un azumirkliis — gaidamais weefis klaht . . . . .

Behz apšweizinašchanās bruneneeki pee meelasta, fur to ari
tuhlit usnehma bruneneeku kahrtā un peejosa ordena jobenu pee
sahneem. Dsihres ussahkot Elsai bija jaspēhlē daschi jautri
muftas gabali, ko wina, lai gan druzzin usbudinata ispildija
us wislabako.

Te kahdi no jaunajeem bruneneekeem jautaja Lotaram, waj
klaweeru musezetaja newarot ko usdseedat. Grafs tuhlit peegahja
pee Elsas un laipni jautaja, waj wina newaretu kahdu dseešminu
padseedat, sinams, Elsai bija japaflausa winas labdaritajs . . . . .

Elsa bes kaweschanās panehma sawu komponeto dseešminu
un eesahla dseedat pale ar klaweerem pawadidama:

Tur no Gaujas augstumeem
Taure atstan burwigi,
Tuwu debes tahlumeem —
Atbalsis lido deewigi . . .
Staištas pukes, sila debešs,
It lā sapnu walstibā.
Dsihweš laime, jaukais jeedons
Atspihd tahlā zeribā . . . .
Bet tur Gaujas augstumos
Došhos aismirst gruhtumus,
Jo es tewi mihleju,
Tomehr eeguht — nedrihtstu.
Sehra taures atstana
Modina man dwehjelē,
Ka tif laime weenigā
Pee tew šhini pasaulē! . . . .

Behz dseešminas nodseedaschanas pili brihdīs bija klusu
itin lā kahda weentuka alā. Wiši bruneneeki, augstās dahmas
un ziti pilseemihneeki, furi tif dahrjā pa waleju logu dsirdeja
Elsas jauto dseešminu un winas debešchigo balši, kura lihdsi-

najas lahdam garu waltibas dainam, bija ta aigrabhti, ka pat nepakustejas. Teescham dailas Elsas balsis bija neaptverami jauka — teescham:

Tuwu debestahlumeem winas

Atbalsis lidoja deewigi.

Wisi, ihpaschi jaunee bruneneeki eesahka apluhkot Elsas skaitumu, winas selta matus, gaischās teelās azis, kuras mir-dseja tā elektrizitates dsirfsteles un staroja tā sposchās swaignes, winas smuidrais dailais augums — un jautā spehleschana, tad wehl debeschigi sapnu, jeb dainu waltis dseedaschana, wiskus klauwitajus bija apbuhrusi, jo wisi, tift pee winas saistiiti un pa wisam newareja tift pee omulibas, pat bija peemirjuschi, us lo wini te atrobas un us lo nahkuschi.

Tomehr no wiseem wairat bija aigrabhts jaunais grafs bruneneeks Eginhards. Winsch bija nostahjees sahle pee weenas malas un tiffihdi schos wahrduš dsirdeja:

Tur no Gaujas augstumeem

Taure atskan burwigi,

Tuwu debestahlumeem —

Atbalsis lido deewigi . . . . .

palika tā mehms — un tā stabs brihdi stahwot, ko ari wezais grafs bija redsejis. Eginhards pehz laba brihscha usmodas tā no sapneem — winam tagad tehlojas preefschā behrnibas gadi, kur winsch ar Elsu rotalajās, dseedaja scho paschu dseesminu, ar Elsu kopā, laigan zitā meldijā, tomehr schee wahrbi — winsch isgahja no sahles dahrsā un eesahka, dsiti domās nogrimis, pee fewis sapnot. Schini pili es ar winu kopā augu, pa scho dahrsu mehš — — rotalajamees, tur pee Gaujas kalnā es stabuleju wina dseedaja scho dseesminu — mehš abi bijam behrni — At — jautās behrnibas un newainibas — deenas! Ja, kad jau mehš behrni buhdami bijam tā brahlis un mahsa — tad tagad peeauguschī waram buht wihrs un fewa — winai wajag tapt manai us wisu muhschu . . . . .

Schahdi sapnojoj Eginhards dewās sahle, kur weefi no aigrabhtibas bija atschilbuschi un ussahkuschi jautrinates. Pa

starpam Elsa spēhleja jautās arijās un ferenades kā arī jautrūs gabalus, arī ušdžeedaja pa kāhdai dšeesminai. Bet spēhlejoj wina pamanija, ka grafs Eginhards uš wjau šlepeni ar weenu luhkojās, zaur ko winai gribot negribot, bija jarešartsi . . .

Wišu nakti jautree weesi omufigi pawadija un tif gaišmai austot brauza mahjās . . .

Eginhardam meegs nenahza, winšch domaja tā šastaptees ar Elsu un tai pašazit šawu wehleschanos — tas ir atklaht mihlestibu. Deena pagahja — otru nakti winšch pahrdomaja, tā wairaf netas neatleef, weenigi nahkoschā wakarā aiseet pee Elšas un atklaht winai šawu mihlestibu.

Peenahza domatais wafars, Eginhards frehšlai metotees iſgahja pa leelzetu paštaigatees uš Ešergrawas muišchinas puši. Wina mahšas grihbeja eet lihbs, bet Eginhards šazija, ka gribot eet uš medibām un panehma lihbs flinti. Winšch zehleem šoleem gahja pa leelzetu Ešergrawas muišchinai garam un eerandšija, ka Elsa dahrsā — lapenē uš benta sehdeja un tureja rotā rošču lapu. Winšch nelika ne uš ko kāhdu wehribu, bet ahtri pahrfahpis par sehtu steidsjās winai klaht un apšweizis Elsu Eginhards pakluši, bet drošči winu ušrunaja šchahdi:

„Zeenijamā Elšas jaunfundse, es atnahzu tewi apmeklet tā šawu behrnibas rotaku beedreni — newaru aismirst jautās deenas — newaru tewi šawu rotakotaju no prahta išlaist — tu, tu dahrgā Elsa eši mani ar šawu škaištumu, mahšlu un tikumu šaistijuse uš wišu muhšču! Dahrgā Elsin, biji behrnibā mana mahša — tagad, kur abi ešam peeaugušči jaunelki laudis — topi mana lihgawina — mana uš wišu muhšču — waj „ja„ Elsin?“

Tā runajot winšch šatwehra Elšas roku ar abām rofām un luhdsoschi štatijās winai azis . . .

„Labo Eginhard, tas nemuhščam newar notift, to es newaru, tawa augštā kāhrtā to nebuht neatlauj — ko šazis tawš tehws un ziti bruneneeki, ka tu mani šemes kāhrtās meiteni prezetu. Ne, nē, tas nefad newar notift, es tew nedrihštū apšolitees, jo tad es tif waru křift kaunā un apšmeelā, tawi amata un kāhrtās

brahli bruneneeki mani pat rogalinās, tillihds wiwi dabuhs finat, ka es tew apsolijuses buht par lihgamu — warbuht, ari tu mani nemaj tā nemihli un til gribi ar manim spēhletees un apfauno! — ne to es newaru šolitees!”

„Dahrgā Elsa, domā tā tu gribi, bet es tew šwehru pee tā wišwarenā, fura miteklis ir tur augšchā ajs šwaigjnem — furšch ir debes un semes tā ari wišu redjamu un neredšamu buhšchanu kungs un waldneeks, ka tewi mihleju pateefigi, taišni un šchihsti un mihleschu us wišu muhšchibu!”

Pee šcheem wahrdeem winus pahrttrauza wezais Behrsains, jo wišch gahja luhkotees, to meita dahrsā dara, kad nenahf wafarinās.

Eginhardš pamanija nahzeju, wišch palaida Elšas ratu un usjahka zitu runu. Kad wezais peenahza, jaunais grafs wihu laipni apšweizinja un atwainojās, lai Behrsainē nedušmotos, ka wišch garam ejot peegahjis parunatees pee šawas behrnibas rotalu beedrenēs.

Bahrs wahrduš wehl parunajis, Eginhardš laipni atwadijās un no dahrsja šoloja pa leelzetu us pils puši. Tehws ar meitu abi eegahja istabā pee wafarinām.

Eginhardš domās nogrimis pamatām šoloja us preešchu. Wihu domās mozija, ka wišch waretu peerahdit Elšai šawu pateefibu un ustizibu. — Nakti wišch newareja nebuhf eemigt — mehtajās pa gultu us weenu un otru puši, kamehr pehdigi pats šewi nolehma pehz kahdas deenas aiseet pee Elšas — winai iškaidrot nopeetni šawu karsto wehleschanos un ja wina tad netizetu un neapšolitos winam peederet us muhšchu — tad — tad ar pistoli winas preešchā noschautees, jo tahdejadi wišch buhtu peerahdijis, tā un zil karsti wišch Elšu mihlejis . . . .

Eginharda noešchanu pee Elšas un dahrsā laipna šarunāšchanās ar wihu, bija redsejis grafa wagars Ulpinštis, furšch bija isgahjis šawās wjadšibās pee laimineem un mahjās nahzis pa leelzetu gar Ejergrawas muišchinu. Ulpinštis biia deesgan launs zilweks un ta ka wišch pats kahroja pehz daitās Elšas un domaja winai kahdreij tuwotees, tad tuhli otrā deenā, kad

Notars weens bija šawā kabinetē, eegahja pee tā un pabailigi eesahka:

„Grafa kungs, es gan baidos, bet ta ka nu gribu ar weenu buht juhšu ustizigs kalps, tad man jums jafala—grafa kungs, jaunais grafs Eginhards mihlē Esergrawas Elsu.“

Tikko šchos wahrdus Notars dsirdeja, winsch uslehzja no krehsla kahjas un kahjas uš grihdas zirsdams pehrfona balši kledsja:

„Tu melo, tu suns, es tew ahdu par azim norauschu tu negehli! Kā tu eedroschinajees augsta bruneneeku godu tā jaimoi? dewini welni lai tewi fasper, tu beigodi! Mans dehls mihles tahdu semneezina meitu—no semas kahrtas, tas muhscham newar buht!“—

Ulpinstis, lai gan no bailem drebedamā balši, tomehr pastahweja uš to un šazija:

„Grafa kungs, eseet tik schehligs un netaunojatees—es—es pats redseju winu wakar muischinās dahrsā—juhš wareet pats pührleezinatees—un tif tad mani šodit.“

„Ahrā, tu šafodits leekuli, tu melkuli!“ Grafs kledsja un wika azis swehroja kā uguns leesmās.....

Ulpins ifnesās no pils ka wehja treektis. Grafs brihdi pa istabu staigajis nošehdās uš diwana un pahrdomajis par Ulpinška pastahstijumu—lika to šulainim Eduardam atšaukt, tad ijjautaja wišu, kad winsch redsejis Eginhardu ar Elsi kopā—un tad apnehmās pats pührleezinatees par pateesibu.

V

Pehez diwām deenām, Eginhards nelo nesinadams par to, kas notizis, pret wakarū panehmis pistoli un plinti—medineeta uswalfā isgahja no pils.

Bezais grafs bija wišu noskatijees un pee šewis eedomajees, waj tif tagad wika dehls neees uš Esergrawas muischinu un lai gan Eginhards dewās pa aleju uš otru puši—Goujas krašta mešchu augštumos, tomehr Notars eesahka domat par Egin-

harda noslehpmaino aiseeschanu uf— medibām. Winšch pee pašcha wakara usfahpa pils torni un grahmatu lasidams, arween luhkojās pa logu, no kura wareja weegli redseht wišu aplahrtini un Esergrawas muišchīnu....

Ihfi pehz šaules noeeschanaš, Lotars peepeschi ustrauzās, jo winšch teescham redseja, ka Eginhardš iſgahja no Gaujas kalnajeem un pa mašo lahju zelīnu ſtingreem ſoleem gahja uſ muišchinas puſi. Winšch nogaidija, kamehr palika krehjla, tad lika apſedlot ſirgu un weens patš ſoleem jahja pa leelzefu uſ Esergrawas puſi....

Eginhardš eegahja muišchinas dahrjā un tur ſaſtapa Elſu pa dahrja zelineem ſtaigajam. Apſweizinajis winšch laipni luhdja Elſu parunatees. Wini noſehdās pee lapenes uſ benka un jaunais grafs bej kaweſchanās eeſahka:

„Dahrgā Elſin, tu manāš dſihweš laime, weenigā ſchini paſaulē, bej tewiſ eš newaru dſihwot, tawās kruhtis elpo un leesmo manš neſafneedſamāš, muhſchigās gaiſmas, jautās zeri- bas un liſtena ſtarš! — Wiſuwarenais, Leelais Deewš, furam ir jwaigſchnu un tahtlajo debeſu troni mitellis, taš ir manš leezineekš, ka eš tewi neiſſakami un neaprakſtami mihlu—topi manejā —dahrgā daiļā Elſin, topi manejā!“

Schahdi luhdjot, Eginhardš bija noſlihdejis uſ zeeteem, Elſas ſirdš kwehloja—wina zihnijās ka ar nahwes breeſmām, tomehr atſazijās kahrſtajam luhdſejam, peemetinadama:

„Mihlto Eginhard, lai eš tewi deefin kā mihletu, tomehr tawa augſtā kahrti muhš ſchir—eš tiſ waru tiſt uſ muhſchu nelainiga—ne, ne Eginhard, labat netaiſ wairš neredſejimeeš, atmet uſ wišu muhſchu tāš domāš un tad — tad tu buhſi laimigš.“

Eginhardš peezehlās uſ kahjām, tad atkal nokrita ar luhdſoſchi ſaremtām rokām uſ zeeteem un jo kahrſtali luhdja: „Elſin, Elſin, eš bej tewiſ—waj kahdreij dſihwē laimigš? paluhko uſ

mani—waj kahda augsta kahrtā war šķirt— kas ir augsta, kas debēsis un seme, ko tee war man dot? Tu, tīf tu esi mana dšihwes šwaigšne un špošhās zeribas stars— neatstahj— nešķīrees no manis!“....

Tā luhdsot wiņšch tureja zeeti šatampis Elšas rozinu....

Šaunawa aisklahja ar weenu rofu azis un šhaukštedamo, tīfko šadširdošchā balši šazija:

„Tas muhšcham newar notikt šhini pašaulē—weenigi tur aif šwaigšchuu bareem bešgaligā muhšchibā!“....

Eginhardš mehmi—ahtri pazehlās un pistoli no kabatas išwilzīs nopeetnā, druh mā balši šazija:

„Labi, te ir dahrgā Elša, kad tu mani newari mihtet, tad es uš weetas šew šchaju lodi zaur galwu!“

„Ne, to tu nedari Eginhard, tad nošchauj pa preešchū mani—pehž tam šewi—pašlaufi mani!“

„To ne, tewi es Elšin dahrgā, nešchaujchū, tu jau neefi nelo kaunu darijuse dahrgo engel, bet es beš tewis dšihwot newaru—weens azumirkliš un es jau buhšchū—mans gars libi-našees tur aif šwaigšnēm un šagaidīs tewi, kur tad buhšim šaweenoti ka tu pate teizi, ka tas tīf war notikt wiņā pašaulē ta muhšchigā paradīšē.“....

Azumirkļa klušums—tad Elša išteepa abas rolas pret Eginhardu un drebošchā lehnā, klušā balši šazija:

„Kad tu dahrgais tā mani mihti, tad—tad peederu tew uš wišu muhšchibu! Vai mani deefin kur liktu, eeflodšitu tumšos pagrabos, waj nolaištu kur kahdos bešdibenos tur peekehdetu pee kahdeem stabeem ar breesmonu šehdēm, es—es tās šarautu un nahktu pee tewis, dahrgais!“

Dahrsā bija klušs ka šapenēs, tīf abu laimigo škuhpsteen drušzin bija dširdami.

Te peepešchi bija dširdami lehni šoki—wezais Behrsains bi

mašleet dširdejis abu šarunu un ņeidšees dahršā paluškot, ar ko wina meita tur šarunajās: Wiri—abi laimigee atwadijās un Eginhardšs aštri aišgahja uš dahrša otu puši, kur winšch pawi-šam pa zitu zetu gahja uš pili, lai tee, kas manitu, domatu, ka winšch nahš mahjās no medibām, uš kureeni pehžpusdeenā aišgahjis.....

Kā laštajeem jau ņinams, grafs Lotars kluši bija aišjahjis lihds Ešergawai un pa leelzetu gar dahršu uš weenu un otu puši jahjot, wišu redšejis, kas noteek ar wina dehlu un Ešļu, jo ušbudinajumā, ne Eginhardšs, ne Ešļa nebija dširdejušchi, ka pa leelzetu lahds brauktu, waj eetu un waretu manit wiau šatilšchanoš....

Lotars breesmigi uštraukts jahja mahjās, jo, lai gan winšch newareja šadsirdet, ko abi „laimigee“ runaja, bet wiau apkamp-šchanoš winšch gaišchi redšeja, kurā brihdi gribeja lehkš par sehtu dahršā un ar šobenu dehlam pahršchelt dušmās galwu, tomehr šawalbijās—zeribā, ka tas wišs buhš nowehršchams žitadā zekā....

Mahjās pahršahjis Lotars nemas neguleja, winšch štaigaja pa pils pagalmu, pa dahršu un gaidija otu rihtu, ka waretu grihjal išrunatees—un išlihdšinatees ar šawu dehlu.

Beenahža rihtš, šaule bija ušlehtuše — pils eemihmeeti kattris riškojas pee šawa darba. Grafs dahršā buhdams redšeja, ka Eginhardšs apgehrbees išgahja no šawām ištabām, winšch tuhliit gahja šawā kabinetē un šulainim pawehleja pašaukt Eginhardu, lai tas pee wina eenahktu. Kad klušais šulainis pašioja jaunajam grafam, ka wiau tehws aizinot uš kabineti, tad Eginhardšs išbrihnijās par to, ka tehws jau tiš agri ar wiau wehlotees runat....

Tišlihdš winšch eegahja kabinetē, wežais grafs tuhliit meerigi un nopeetni jautaja:

„Dehls, kur tu biji watar wafarā tiš wehlu? Eš tewi

ilgī gaidīju, bet tu nepahrnāzī, es aīsgahju gulet—runā patee-
fību, es wehlos sinai, kur bijīl?”

Eginhards kawejas atbildet....

„Tu neatbilīdi?” Grafs dohji un dušmigi jautaja.

Tagad Eginhards aphehrās, ka ir kaut kas šewīschkīs un
ka laikam tehws ko sina, tadeht wīnsch bej kawešchanās meerigi
atbildeja:

„Biju Esergrawas muišchinā apmeklet wezo Behrsaini—
tawu glahbeju un šawu behrnibas beedreni Elsu.”

„Tas paraisi dehls, ka tu man taišnibu teizi, tadeht ari
es tew meerigi teišču wīņu taišnibu, tas peeder pee grafu goda
un šlawas! Es redseju wīņu, kas notifa dahrjā, tā tu ar Elsu
apkompes—tu swehreji winu prezet—tu šolijees winu mihlet uš
wīņu muhšču—bet ta ka tas ne tad newar notift, un lai tas
nenah!tu muhšū kaiminu bruneneekem aušis, tad tagad uš weetas
manā preešchā atfalees no tahdām multibām un neaptraipi, ja
neapgahni manu un šawu grafa iščinu un bruneneeku godu—
tu augsts wihrs buhdams prezešī tahdu neezigu meiteni, semas
kahrtaš šluki—waj šaproti ko es šaziju?—neuskrauj šew šawa
tehwa lahtus—wehl reij tew šaku, tas muhščham nenotifs, tadeht
atfalees no tahdām domam!”

Eginhards azumirkli bija tā stabs, wīnsch nekustedamees
stihwi luhkojās tehwa azis—tad šanehmās un nopeetini, šehhli
fazija:

„Tehws, to es newaru, es winu mihlu un mihlešču uš
muhščhibu—un ja man buhtu semes dšitumos jaleen, waj bešdi-
benos jagrimst, tad mani kaut ari dšihwu gabaleem šakapatu, es
nekad tos wahrbus neatšautšču, winai — Elsai jatop manai
šeewinai, to es esmu swehrejis pee šawa bruneneeka goda un
dšihwibas.”

Notars ušlehza kahrjās, pažehra šobenu—ruhza tā lauwa un

lobija sobus—tab pehrkona balši ussauza:

„Pee mana wišu bruneneeku goda, es tew pawehlu tos wahrbus nemt atpakat, jeb es tewi eeslobsihschu tumšchâ zheetumâ us wišeem laikeem!“

„Tehws to es newaru.“ Eginhard's luhdsoschâ balši runaja.

„Nhrâ, tu šasobits suns— us wišeem laikeem, es tewi par dehlu nepasijhschu! Tu gribi šaweem tehwu tehweem kapâ launu darit, tu bagats augsts muišchneeks gribi apgahnit pasaules šlaweno muišchneeku godu, weenotees ar šawu wehrgu šlušil. Ka tu tagad mani neklauši, es tewi pasjudinašchu us wišeem laikeem, tu wairs neredžeši ne to mulko meiteni, ne šaules gaismu.“

„Teh! teh!“

„Ne wahrda wairak, projam no manâm azim, tu besgobi!“
Grafs kleebsja kâ ahrprahitâ un mehtaja pa rokâm sobenu....

Jau nahkoschâ nakši, diwu brunineeku pawadibâ Eginhard's tika aišwests tahlu projâm us toreisejo Poliju pee kahda grafa drauga, lai tur winsch dšihwotu, kamehr buhs apdomajees un ari Elsa peespeesta atlahptees no tahdâm domâm....

Lotars tuhliit aiginaja pee šewis šawu ušizamo Behlabu ar wišu meitu un mehginaja Elsu peerunat atšozitees us wišeem laikeem no Eginharda—bet no tās winsch wairak newareja isdabuht, ka šchos wahrbus:

„Es esmu winam šwehrejuse, es winn mihlu un neatšahšchu, šad man ari buhtu jaeet ruhgtâ nahwê, waj janonihtst tufšneit!“

Ditrâ deenâ Elsa tika eelika pilstorna zheetumâ, šur tab ari šatru deenu gahja wezais Behrfains, us grafa pawehli peerunat meitu, lai atšakâs no Eginharda, bet wina to neklaušija un tehws wairs nedrihtsteja meitu apmelleet....

Elsai bija deegian ko isžeeft weentuligajā torni, jo bes grafa, šuršch šchad tab gahja winu pahrrunat, lai atšakâs no

šavas apnemšanās, weenigi apmelleja pils usraugs Rumba, kūršč tai pašneedša ehdeenus. Usraugs bija atraimis diwu nepeeaugušču behrnu tehws; wiņšč ari eesahka kahrot pehz nabaga Elšas, kura finams, ar wiņu labpraht ne wahrdu nerunaja, un zaur to kaišligais tehwiņšč wiņu spihdšinaja un tad Lotars nebija mahjās, tad wiņu tumšā torna kambari pat peekehdeja.....

Wairat deenas bija pagahjuščas un Elša nebija no šawas apnemšanās atšazijušēs. Lotars šaaizijnaja šawus apkahrtejos bruneneefus noteiktā deenā eerastees uš apšpreeščanos, to dait ar stuhrgalwigo (pehz wina prahta) jaunawu.

Kad wiņi bija šapulzejuščees, tad grafs un wehl ziti bruneneeki usgahja torni pee Elšas, pamahzit, lai wina atšakās no Eginharda un lai tuhlit prezejās ar kahdu šawas kahrtas jaunekli, bet Elša palika pee šawas apnemšanās un nekahdi nebija pahrrunajama. Augstee lungi gahja pee apšpreeščanās un lai gan dašchi iissazijās, ka Elšu newajog nogalinat bet gan iissuhtit kur tahlu projam, lai Eginhardš wiņu nekod nedabuhtu redset, tomehr špreedums isnahza zitadi.— To isbarija bruneneeks Flemers, kūršč bija tihkojis Elšu pawest uš netikumibu un no tās dabujis leelu leelo kaunu. Flemers nostahjās šahles widū un runaja šchahdi:

„Zeenijami beedri, tai palaidnei jaspreešč nahwes šods, jo, ja wiņu kur aissuhtis, Eginhardš dabuhs šinal un škrees tai pakal un tā tad muhšu gods wehl wairat tiks apgahnits un tiks tahlu finams.“

Šchai runai peekrita leelakā dala bruneneeku un nabaga jaunawai tifa nospreešis nozirši galwu — bet wehl 14 deenas dot laiku apdomatees un atgreetees. Pehz špreeduma Lotars ar ziteem bruneneekeem pašlubinaja Elšai, kas par wiņu nolemis un zif ilgi laiks apdomat, zaur ko waretu glahbt šawu dšihwibu.

Elša nekustejās ne weenu šoli un beš wahrda teišščanas

bruhmi ušluhkoja brumunesejus....

Tegad wina zeribu ſaudeja, ka dšihwa paliks, bet ſawu apnemſchanos nepahrgroſija....

Brihdi paluhkofim, kaš noteel pa ſpreeduma ſtarplaiku?

Sulainim, tuſajam, godigajam Eduardam bija loti ſchehl newainigās daiļās jaunawas. Winſch dabujis ſinat breeſmu ſpreedumu par Elſu, tuhlit noſuhitja wehſti Eginhardam, kurā deenā ap pulkſten 10 no rihta wina dahrgā mihtatā tiſs nonahweta, bet ar to neapmeerinats, ko ſpehtu darit jaunais graſš ſchini leetā — winſch zaur ſawu uſtizamo draugu Wikumu, kurſch ne wiſai tahlu no Noſbangas pils dšihwoja pee kaħda kaiminu bruneneeka ſawā mahjinā, ſarihkojās iſglaħbt nelaimigo, uſ nahwi noſodito jaunawu. — Eduards bija zaur miħleſtibu eeguwis wiſpahri uſtizibu un ari pils eemihtheeku beħrni wiku klauiſja tā tehwu. Eduards bija pils uſrauga Rumbas 18 gadus wezo meiteni Ediau peelabinajis, kura winam, kaħ Rumba guleja zeetā meegā, eedewa wiſas pils kambara atſleħgas un tā winſch wareja Elſu apmeklet....

Zau ap pulkſten 10 wakarā garidsneekš apmekleja Elſu, pamahzija runajot karſtus Deewa wahrduš, lai wina ſagatawojās uſ drihšo breeſmu pilno nahwi, tad paſneedſa winai Peſtitaja moku bildi un eefwehtijis newainigo zeeteju, atſtahja pili . . .

Kaħ garidsneekš bija iſgahjis, Elſa uſmobās itin kà no nahwes mrega un ar Kuzeſiſki roiā, (Peſtitaja moku tehlu) azis uſ awgſchu pazehluſi eesahka ſcheh'ā, bet ſtumigā balſi luħgt Deewu ar ſchahdeem, ſirdi aiſglaħbjoſcheem, wahrdeem:

„Augſtais ſemes un bebeſš Waldineekš, Tu Kungs par wiſeem dšihweem un miruſcheem, Tu wiſu ſinatajs un redſetajs — preeſch Dewis loka zelus wiſi mirſigece, Tu ſini, ka eš zeeſchu newainiga — Kungs glaħbi mani no ſchim weħrgu ſehdem, no ſchām motām un breeſmu pilnās, netaiſnās nahwes! Scheħligais

debesu Tehws, Tu pats efi fazijis: peelhds un peesauz mani behdu laikā, es tevi isglaibichu! Tad pesti Tu mani muhschigais un warenais apschelneeks!

Bet ja es teescham netiktu israuta no bendes rokam, tad augstais debesu Tehws nem manu dwehseli pee sewis tur muhschigā debesu trona mitekli — tur besgaligajā, jaukajā muhschigā paradisē!

Tā luhdsot winai preeksch azim atwehrās itin tā debesu wahrti un nepanesams sposchums to eesufinaja saldā meegā — Elsa bija saudejuse samanu . . . .

Breesmu deenas rihts ausa. Bate daba wehslija kaut so breejmigu, jo lai gan bija pawehls rudens, pehrkons wisu nakti duhza bes apstahschanās, sibens tumscho nakti pahrwehria par gaischu deenu — leetus gahsa tā ar spaineem, itin tā kad pat wesela juhra gahstos no mahkoneem, upes peepeschi pahrpluhda, pat us lihdsena lauka bijs uhdens zeku mehrā. Grāfs wiju nokli nebija gulejis aij raisem un mokam, kas fremta wina firdi beesgan dihwinā atgabijuma beht . . . .

Bulkstens paschulait fita 9 un desmitos Eljai bija jaet pee sōda staba. Berde sawus rihtus bija istrinis beesgan asus un gaidija pils pagalmā, kad winu sauts sanemt sawu upuri un west pee nahwes staba — breejmigi . . . .

Te ar wisu bahrgo pehrkona negaisu — wairs tif pehdejais azumirklis nelaimigajai Eljai preeksch nahwes . . . .

Peepeschi bija dsirdama us leelzela jahneeka ouleschojchana. Minute un pee pils peeskrehja jaunš bruneneeks gehrberē pilnā mundeerinā. Pee pils wahrteem tam jamozitojs firgs krita un bija us weetas pa galam. Bruneneeks bija Eginhards, winsch us wisu ahtrato steidsjās lai gan wiszauri slapjischs no leetus un noguris no garā zeta; bes tam Gaujas leelee pluhdi bija isnesuschji, tiltu bet Eginhards schahwās ar joni breejmigajā straumē un

šasneedšis otru kraštu aulekšchoja uš pili. Tur peefkrehjis wiņsch eesteidšās lehwā gulamā istabā un nokrita tam pee kahjām uššaukdams: „Tehwš, nenogalini Elfu, atstahj wiņu dšihwu— es— es bej winas newaru dšihwot! Apšchelojees — pee warenā Deewa goda krehsla apšchelojees!“

Lotars tikko treeku nedabuja redsedams šawu behlu wišzaur šlapju, išpurgateem mateem un šaplošitām drehbem — tad wehl par tahdu beštaunibu eedrošchinatees lihgt Elšas labad . . .

Wiņsch špehra to ar kahju un kleeđša kā nelabais: Projām tu šašoditais, nolahdetais, drihj tu wareši listees tur bedrē pee purwoja — winai blakus, tai bešgodigai šlukei — tu warmahzigais, šawas dšiantes goda laupitajs, lai tewi dewini pehrtoni šašper, tu weeglprahtigais šehn — projām uš muhšchu, tu nekab nedrihštī rahditees manās ozis, tu nedrihštī par šcheem tihru-meem, par šcho šleegšni zelt šawas kahjas! To es šwehru pee Deewa goda krehsla un šawa bruneneeku goda un amata!“ . . .

Tai brīhdi pili weenā stuhri eespehra pehrtons, kuru muišchās laudis šteidšās dšehšt, jo peepeschi ahtri wišs stuhris dega leesmās.

Dajchi bruneneeki jau bija eeradušchees. Pulštens pašchu laik rahdija dešmit. Grafs Lotars breesmigi šanitnots kleeđša, loi nahktu bende un patš ar bruneneekeem dewās pa trepem torni, lai nelatarišo meiteni westu uš upura weetu.—

Bet eeejot zeetuma istabā, apluštōjees wiņsch palika stahwot kā eemuhrets štābs, jo zeetumu atrada tulšchu. Til pee šeenas eeradušjis lehdēs un ar ašinim aptroipilo riakti, kos bija Elšai ap rofu listš no launā pils ušrauga Rumbas, šchaušmigā balši ušbrehza uš Rumbas:

„Kas tas, waj es tew lifu peekehdet, kur wina ir?“

Tai pašchā ašumirtli Lotars eesohka drehbet un no leelām dušmām winam weenu puši nonehma treeka, zaur to wiņsch

faubeja saŗaschanu un ari ſtaidru iŗunu . . Pehŗ baŗcheem mehneŗcheem wiņŗch beŗ ſajeŗgas aiŗmiga uŗ muŗŗchigu duŗu.

Rumba, no iŗbailem, ſa bruneneeki wiŗu pataŗŗ par to ſa wiņŗch nebija labi uŗfraudŗiŗis pili un Eŗsu ſaudeŗis — wehŗ tās paŗŗas deenas wafarā palika wahŗpraŗtigis un ſaŗta ſtaigat apŗahrt par nabagu. Raŗdas deenas riŗtā wiŗu atrada leelŗelmalas groŗwi noŗliŗkuŗchu. Baŗars Uŗpiņŗķis ar bendi Ruŗŗchputu to paŗŗu nakti bija aiŗbeŗguŗŗi, jo wiŗi noŗeŗŗŗo, ſa tagad gan naŗŗŗ jaunais kungŗ, kuram wiŗi bija tiŗ ſaunu dariŗuŗŗi. . . .

Eŗinŗards, kurŗch palika tehwa gulamā iŗtabā beŗ ſamanas uŗ griŗdas gulam, bija aiŗŗilŗis un ſteidŗās uŗ ſodā weetu, bet uŗŗizamais Eduards paŗtaŗŗiŗa, wiŗu, ſas notizis un kur atroŗas Eŗŗa.

VI

ŗirmais ſulainis tā jau ſtaŗŗtā minets, bija zaur maŗo Eŗiti wehŗā nakti, ſad pili wiŗi guleŗa, dabuŗis atŗleŗges un ar ſawu draugu Wiŗumu atŗwabinajis Eŗsu no ſeŗdem, tad kluru pa pils oŗreem wahrteem iŗwedis dahŗŗā, no kureenes Wiŗums ar Eduardu paŗŗzeŗla par ſeŗtu un aiŗweda, uŗ ſaŗdas 35 werŗtes attaŗlu, meŗŗā atrodosŗos, weentuŗa, ŗŗirnowneŗa Reita maŗjiniu, kurŗch abeem draugeem bija labŗ un uŗŗizams draugs. Maŗjina bija leela meŗŗa beŗŗumos uŗ ſiranŗas upites kraŗta un to reti ſaŗŗŗ ſinaja atratŗ; ari neweenam newareŗa praŗtā naŗŗt, ſa Eŗŗa tur buŗtu noweŗta.

Bruneneeki paŗrmekleŗa Eŗergrawas muŗŗiniu un apŗahrtini bet — tas wiŗŗ bija welti — Eŗŗa bija tā uŗŗenŗ noŗudurŗe. . .

Eŗinŗards tika daŗŗas deenas wehŗat noweŗŗis uŗ weentuŗligo maŗjiniu . . .

ŗas war apraŗŗit un iŗteit toŗ preeŗus, ſaŗdus bauda tee, kuri peŗŗ ruŗŗtas zeeŗŗanas un druŗmās ſaŗŗiŗŗanas, aikal

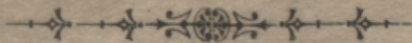
šateelās romantiskos, itin tā garu valsts ainās un apstākļos,
dihwaini weens otru eerauga pilnā brihwibā . . .

Eginhards palika tur weentuta mahjinā daschus mehneščus
— tur winšč wišā klušumā šalaulajās ar šawu dahrgo lauda-
winu un ari tas tīk klušu tita pašnots Elšas wezakeem. Winšč
kluši šew šamelleja ustizamus draugus, kas winam palihdsetu
eeguht tehwa teesibas un Rošbangas pili, ja kahds to negribetu
peelaist, jo tagad dšihwoja wina mahšas šem tehwa radineeku
pahrwaldibas. Bežs kahda laika winšč dewās ar šaweem pawa-
doneem uš pili. Wiši eemihneeki bija toti uštraukti, tad eeraudšija
jauno grafu, bet wina laipnibas dehl, wiši ahtri palika meerigi
pašlaufigi un neweens nepretojās, tīk wina mahšas, Aurora un
Alwina bija šaihguščas, ka winšč prezejis — šemas šahrtas
šeeru.

Kahšas tika wehl reiš ar leelu godu šwehtitas pili . . .

Šaunais grafš ar kundši bija toti godīgi un labwehligi
šemakas šahrtas laudim. Atlihdsinaja bagatīgi šaweem labdarita-
šiem, dahwaja šatram pa mahjai ar leelu šemes gabalu, apdah-
winaja nabagus. Dšihwoja meerigi un laimīgi un šahrtīgi waldija
par šaweem laudim un muišču. Winu ziltš wehl gadu šimienus
waldija par Rošbangu un peemineja šawus kreetnos preekšgah-
jejus. Šergrawas muiščinā wehl tagad dšihwo grafa kundšes
Elšas dšimtas pežzahzeji, kuros ušglabajees šchis atšahštatajs
notikums . . .

Pažeeetiba un ustiziba ir dahrga rota,
Kas šatram mirštigajam naw dota!

Aug. Lahzis,

Rigā, Aivotu eelā Nr. 16a.

**Grahmatu un rakstamu leetu tirgotava,
apgabdeens, dzeesmu grahmatu fabrikazija
un grahmatu seetuwe.**

Gewehroset! Tad jums nezēses saudejumi un juhs
!! peedfihwofat weseligu un ilgu muhschu !!

Bret nahwi naw nekahdu jahtu

mehds teikt, bet katrciis tas naw pareisi, tapeh3 ka
saiķā sneegta palihdsiba un sahles daschu labu flimneeku
isglaħbj no nahwes.

Ahrsta palihdsiba ne katrciis ir safnēedsama

un talab wislabafais ir eerihkot mahjas apteeku un
turet pee rokas labu ahrstneezibas grahmatu, peh3 kuras
aifrahdijsimeem jarihkojas. Iai flimneeki peepeschos saflim-
schanas gadijumos aifargatos no nahwes, nepatikschanam
un kaunam sekam.

Wisai teizama rokas grahmata ir flawenā Dr. Pawlowiķa

Mahjas dakteris.

Rokas grahmata wisdaschadako peeanguischo un behrnu
flimibu ahrsteschana bes ahrsta palihdsibas, ar peelikumu.

Mahju dakterim ir schahds bagats saturs:

I

Zilvēka meešas izbūwe.

Kauli. Skrimstalas. Muskuli. Asinu trauzini. Asins. Sirds. Asinu riņķošana. Limfas trauzini. Nervi sistema. Galvas un mugurkaula smadzenes. Ahda un gļotahdina. Elpošana. Gremošana. Mīkšālu organi un mīkšālu atdalīšana. Ahrejšas juhtas. Redzes organs, azs. Dirdes organs, ausis. Dšanas organs deguns. Garšanas organs. Taustišanas organs. Balss organs, rīkle.

II

Ahrejšas slimības.

Cewainošana. Bruhšņu un pārseeno materiālu defīnīzēšana. Bruhšņu ahrstēšana. Gruhsti cewainojumi. Puhšņņojšanas bruhzes. Kose. Sagītetās bruhzes. Sūna trakums. Tšuhštas lodums.

III

Ahdas slimības.

Ahdas un semahdas šuhņņu cēlaisums. Slapjā ehde estjema. Kaschlis. Utis. Par ahdas kopschānu. Semahdas šuhņņu cēlaisums. Mugonis. Trums. Wahtis. Sibīrijas sehrga. Hongrena jeb brantis. Apdegumi. Apšaldejumi un šasalšana. Semahdas gļotu puhšlīšņu cēlaisums.

IV

Muskulu zīhpslu lozītavu un laulu šahpes.

Muskulu slimība rematisms. Zīhpslu cēlaisums. Kaula plehves cēlaisums. Lozītavu cēlaisums. Lozītavu rematisms.

ilgi pastaļwošļ eelaišums. Sarnu glotahdinas eelaišums.
Behdera aišžeetejums. Behji šarnās. Ar ašinim weenota
žaureja. Afijas kolera. Behrnu kolera. Behrmeš.

X

Atnu šlimibas.

Schults akmeni. Dseltenā šlimiba. Atnu eelaišums.
Behdera plehves eelaišums. Neeru šlimibas.

XI

Sirds šlimibas.

Sirds kaite. Sirds pahrpuhleššana. Afinu truhšums
Zinga. Skorpula. Augļu šlimiba. Masalas. Šcharlaks.
Bakas.

Beelifums.

I

Smadsenu kaites:

Afinu eepuhšums šmadšenēs. Smadsenu treeka.
Smadsenu šahrjonis. Saules duhreens. Krihtamā kaite.

II

Ihpasčas seeweeshu šlimibas.

Mehnescha seedu truhšums. Afinu tezesšana iš dšembes
Baltee seedi. Dšemdesšanas šahrjonis. Kruhšhu kaite
Jaunawas nespehhiba. Šisterija. Blaugšnas.

III

Sagistešanas.

Sagistešanas ar kaparu (varu). Sagistešanas ar arseniku. Sagistešanas ar sehnem. Twans.

IV

Beneriskas slimibas.

Tripers. Tripers wihreetim. Tripers seeweetei. Tripera selas. Sifiliss. Slimibas peclaischana. Pirmais sifiliss. Otrais sifiliss. Trešchais sifiliss. Mantotais jeb eedstmitais sifiliss. Mikhstais schankrs.

„Kas Mahjas dakteri“ buhs eegahdajees tas buhs tizis pee rofas grahmatoš, pehz kuroš padomecm turotees winsch sewi issahrgās no daschahdam slimibam un litstam.

Dr. B. Pawlowjska **„Mahjas dakteris“** maksā glihti eeseets zeetā wahkā, ar glihtu litografiju uš wahkā 90 kap. pa pastu peesuhot 1 rbl. 4 kap.

Dr. B. Pawlowjska **„Mahjas dakteris“** dabujams wišās labakās grahmatu tirgotawās un wairumā tā ari mašumā pa pastu un personigi.

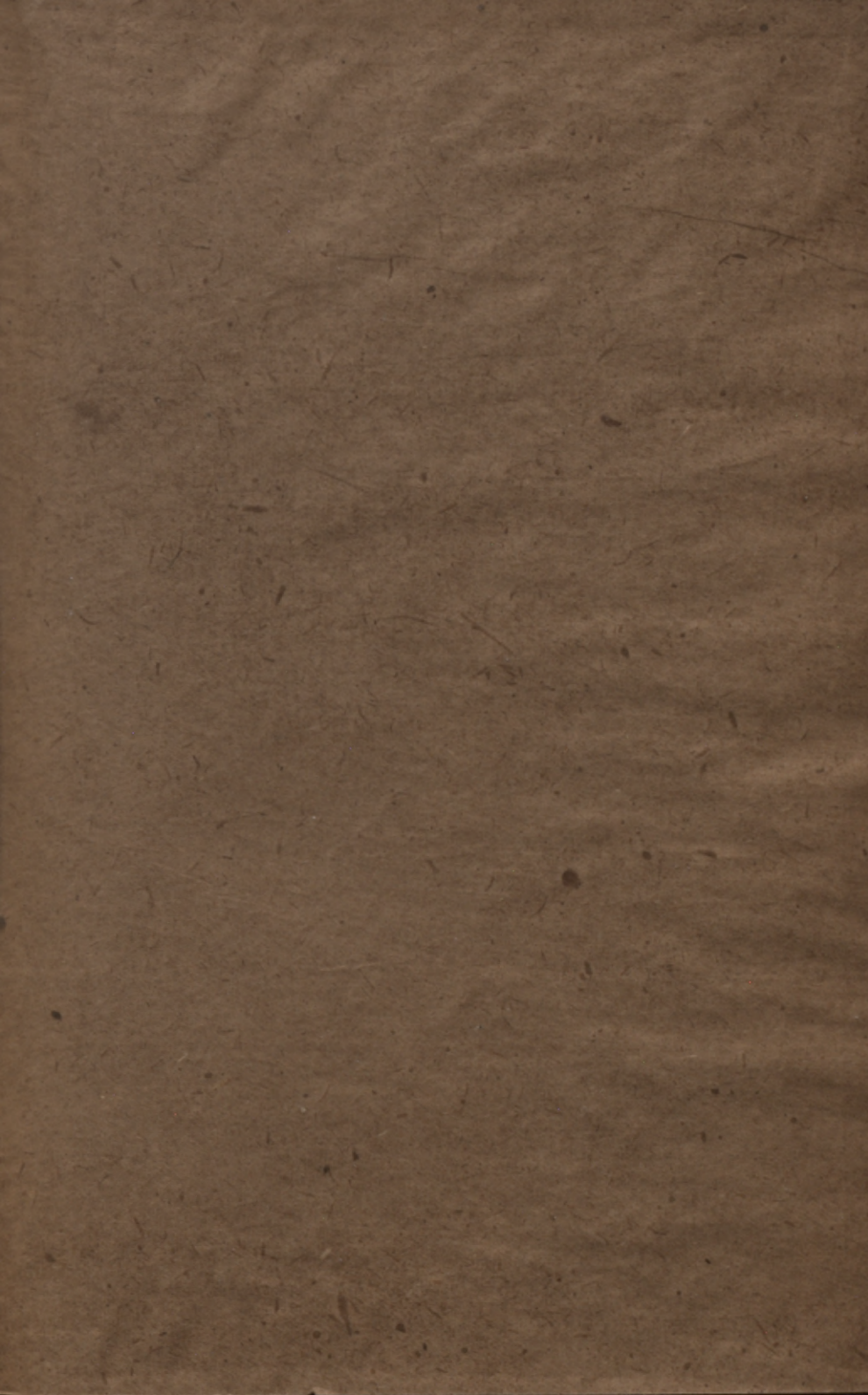
Aug. Lahzis grahm. tirgotawā,

Rigā, Awotu eelā № 16 a.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309106449